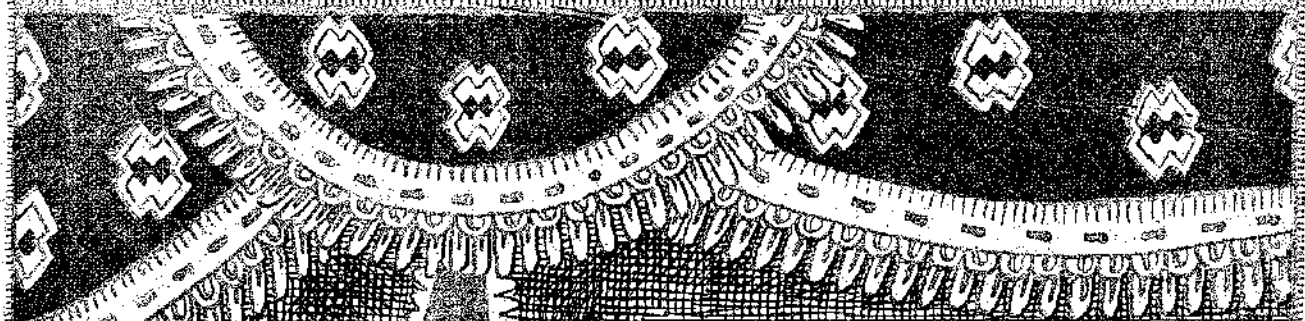

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Ν. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ

ΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ

ΚΥΡΙΑΚΗ ΕΤΟΣ Β.
1^ο ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1925 ΑΡΙΘΜΟΣ 3

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ :

- N. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ : Έρωτηματικά.
Μία Παράσταση.
- ΔΗΜ. ΜΠΟΥΡΗΣ : Προβλήματα.
- Μ. ΒΑΣΣΑΣ : Σκηνοθετική Τέχνη.
- Α. ΚΟΥΚ : Τι παίζουν τα θέατρα μας.
- WALTER VON MOLLO : Περιστατικό σε μία Λουτρόπολη.
- P. ΤΑΓΚΟΡ : Ο Βασιλιάς της ακαταμάχητης κάμαρας.
* * * Ο μικρός Κλόουν.
- SENIO : Συναυλία.
* * * Ειδήσεις που σχολιάζονται.
- ΣΑΜ ΔΕΥ'Ι : Γλυπτισμός — Μαγνητισμός.
- AZIANTE : Κοσμική κίνησης, Μόδα κ.λ.π.
* * * Κινηματογράφοι.
* * * Αφρικανική Κόσμεσις.

1925

Η ΚΟΚΚΟΤΑ (LA PROSTITUÉE) ΤΟΥ ΒΙΚΤΟΡ ΜΑΡΓΚΕΡΙΤΤ ΕΙΝΑΙ ΑΝΩΤΕΡΑ ΤΗΣ ΓΚΑΡΣΟΝ

ΜΗ ΛΗΣΜΟΝΕΙΤΕ

ΤΑ ΔΩΡΑ ΣΑΣ
ΔΙΑ ΤΑΣΕΡΤΑΣ

Να προμηθευθήτε

από το ειδικόν κατάστημα

ΑΡΩΜΑΤΩΝ

ΜΙΧ. Ν. ΜΑΤΣΟΥΚΑ

Τηλ. 21-68

Καράη 10

Διά τα ΟΦΘΑΛΜΙΚΑ παθήματα συνιστάμεν
την τελειότεραν Οφθαλμολογικήν Κλινικήν.

ΣΠΗΛΙΟΥ Ι. ΧΑΡΑΜΗ

Υφηγητού Οφθαλμολόγου
27 Ὁδὸς Μενάνδρου. Τηλ. 168.
Ἀθήναι

ΥΠΟΔΗΜΑΤΟΠΟΙΕΙΟΝ ΛΟΥΞ

ΑΔΕΛΦΩΝ ΤΡΟΥΜΠΗ
ΟΔΟΣ ΜΙΑΤΙΑΔΟΥ 20

ΡΑΤΖΙΟ & ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑΙ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑΙ

Ἀγοραπωλησίαι καὶ ἐνοικίσεις κατα-
στημάτων, οἰκιῶν, οἰκοπέδων καὶ
παντός εἶδους ἐπιχειρήσεως
Ἐνοπιθήκη δάνεια
ΠΡΟΑΣΤΕΙΟΥ 3— ΑΘΗΝΑΙ

ΑΤΜΟΚΙΝΗΤΩΝ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΩΝ
ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΙΚΗΣ, ΚΟΜΦΕΤΟΠΟΙΪΑΣ, ΔΟΥΚΟΥΜΙΩΝ, ΚΑΡΑΜΕΛΛΩΝ & ΧΑΛΒΑΔΟΠΟΙΪΑΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΥ & ΧΡΗΣΤΟΥ ΓΩΓΟΥ
ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΩ 1898
ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΩΝ ὁδὸς Πειραιῶς, Τηλ. 5-31
ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ὁδὸς Καλαμῶτων 18, Τηλ. 8-71 ΑΘΗΝΑΙ
ΕΙΔΙΚΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΦΡΟΥΤῶΝ ΓΚΛΑΣΣΕ ΠΩΛΗΣΙΣ ΧΩΝΑΡΙΚΗ & ΔΙΑΝΙΚΗ

ΖΩΝΑΙ

ΚΟΡΣΕΔΕΣ

ΑΠΑΡΑΜΙΛΛΟΥ ΚΟΜΨΟΤΗΤΟΣ
ΚΑΙ ΗΓΓΥΗΜΕΝΗΣ ΣΤΕΡΕΟΤΗΤΟΣ
ΜΕ ΤΑ ΚΑΛΥΤΕΡΑ ΥΛΙΚΑ

ΦΑΡΜΑΚΕΙΟΝ

ΣΑΚΑΛΗ-ΜΠΑΚΑΚΟΥ
ΠΛΑΤΕΙΑ ΟΜΟΝΟΙΑΣ

ΛΑΜΙΑ

ΕΙΣ ΤΟ ΕΝ ΛΑΜΙΑ

ΧΑΡΤΟΠΩΛΕΙΟΝ ΚΑΙ ΒΙΒΛΙΟΔΕΤΕΙΟΝ

ΧΡΗΣΤΟΥ Γ. ΠΑΠΑΔΕΛΟΥ

Εἶδη γραφικῆς Ὑλης Χαρτοφάκελλοι Πολυτελείας

Εἶδη ψιλικῶν Σάπωνες ἀρωματικοί

Παρακαταθήκη Κορνιζῶν Εἰδικὸν Τμήμα ἐφαρμογῆς ἐπὶ Πλασίων
Φωτογραφιῶν, ἐργοχειρῶν κ.λ.π.

Εἰς τὸ ἀνώτερον Κατάστημα θὰ πωλοῦνται καθ' ὅλην τὴν εβδομάδα
τὰ ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ ζητήσατέ τα ὅλοι καὶ ὄλαι

ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛ. ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ

(ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΙΣ ΤΡΑΠΕΖ. ΚΑΛΑΜΩΝ & ΤΡΑΠΕΖ. ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ)

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΤΑΒΕΒΛΗΜΕΝΑ ΔΡ. 10.000.000

ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ » 5.500.000

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΣΤΑΔΙΟΥ 40

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ: ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ, ΚΑΛΑΜΑΙΣ, ΤΡΙΠΟΛΕΙ
ΟΜΗΡΟΥ 16

ΤΗΛΕΓΡΑΦΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΠΙΣΤΟΤΡΑΠ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

Β. Γ. Ακριβός, Ἐμπορὸς καὶ βιομήχανος. Πρόεδρος
Πανάγ. Κ. Οικονόμου, Ἐμπορὸς... Ἀντιπρόεδρος
Α. Γ. Κωστόπουλος... Ἐντεταλμένος Σύμβουλος
Ἀλέξ. Κοριζῆς, Διευθ. Ἐθν. Τραπ. τῆς Ἑλλ. Σύμβουλος
Ἄνδρ. Μανιζούνης, Βιομήχαν. Μέλος τοῦ Διοικ. Συμβ. τῆς Ἐθν. Τραπ. Σύμβουλος
Κλ. Μανέας, Ἐμπορὸς. Μέλος τοῦ Διοικ. Συμβουλ. τῆς Ἐθν. Τραπ. Σύμβουλος
Παυσ. Γ. Μακρῆς, Βιομήχ. Μέλος τοῦ Διοικ. Συμ. τῆς Τραπ. Βιομηχ. Σύμβουλος
Ἐδμόχιος Λυγινός, Βιομήχανος Σύμβουλος

ΔΙΕΥΘΥΝΤΑΙ

Ἄνδρ. Γαβαλάς Σπ. Κωστόπουλος

ΕΡΓΑΣΙΑΙ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

ΑΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ

ΕΙΣ ΔΡΑΧΜΑΣ

Καταθέσεις ἐν ὄψει... 4 1)2),
ἀποδοτέαι μετὰ 3 ἔξ μηνῶν... 5),
» » ἐν ἔξω... 5 1)2),

ΕΙΣ ΞΕΝΑ ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ
ΕΙΣ ΛΙΡΑΣ ΑΓΓΛΙΑΣ ΚΑΙ ΔΟΛΛΑΡΙΑ

Καταθέσεις ἐν ὄψει... 4),
ἀποδοτέαι μετὰ 3 ἔξ μηνῶν... 5),

ΕΙΣ ΦΡΑΓΚΑ ΓΑΛΛΙΚΑ

Καταθέσεις ἐν ὄψει... 3 1)2),
ἀποδοτέαι μετὰ 3 ἔξ μηνῶν... 4 1)2),

ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΝ

ΜΕΧΡΙ ΔΡΧ 25.000.- 5%. ΕΛΕΥΘΕΡΟΝ ΦΟΡΟΥ

Β' ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ

Ἀγορὰ καὶ πώλησις Συν)τος μετρητοῦ καὶ ἐπὶ προθεσίμῃ, καὶ Χαρτο-
νομισμάτων. Arbitrages.

Ταχυδρομικαὶ καὶ Τηλ)καὶ ἐντολαί,
Πιστωτικαὶ ἐπιστολαί.

Γ' ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ

Ἐπὶ ἐνεχθῶν Χρηματογράφων, ἐνεχυρογράφων, ἐμπορευμάτων, δεκτικῶν
παρακρατήσεως. Προκαταβολαὶ ἐπὶ φορτωτικῶν.

Δ' ΕΧΕΓΓΥΟΙ ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ (CREDITS CONFIRMÉS)

Εἰς ἀπάσας αὐτῶν τὰς μορφάς.

Ε' ΕΚΔΟΣΙΣ ΕΠΙΤΑΓΩΝ ΚΑ ΕΝΤΟΛΩΝ ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΛ/ΚΩΝ

Εἰδικὸς σύνδεσμος ἀνταποκριτῆς ἐν Ἀμερικῇ. J. F. Costopulo, 79 Wall
Street, New-York.

ΣΤ' ΠΡΟΕΞΟΦΑΝΣΕΙΣ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Ζ' ΠΑΣΑ ΠΡΑΞΙΣ ΕΠΙ ΧΡΕΩΓΡΑΦΩΝ

Η' RECOURVEMENTS

Εἰσπραξίς φορτωτικῶν καὶ πάσης φύσεως ἀξιῶν ἐν τε τῷ ἐσωτερικῷ
καὶ ἐξωτερικῷ.

Εἰς τοὺς κ.κ. πελάτας, ὧν αἱ φορτωτικαὶ ἀποπέλλονται ἡμῖν πρὸς
εἰσπραξίαν, παρέχομεν πᾶσαν εὐκολίαν διὰ τὴν ἐναποθήμευσιν, ἀσφά-
λειαν, ἐκτελωνίαν καὶ παραλαβὴν. Κάμνομεν ἐξαιρετικὰς τιμὰς εἰς τὸ
συνάλλαγμα.

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΕΛΤΙΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ — ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Η. ΚΟΚΚΟΤΑ

Το πολύνεκροτον έργον του Βικτωρος Μαργκερίττ, πολὺ ἀνώτερον τῆς ΓΚΑΡΣΟΝ, κατὰ μετάφρασιν τοῦ Θεατρικοῦ Συγγραφέως κ. Κώστα Λαδοπούλου, ἐκδίδεται ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν εἰς κομψότατον τόμον ἀπὸ τὸν ἐκδοτικὸν οἶκον ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ. Ὁ διάσημος συγγραφεὺς ἔδωκε τὴν ἄδειαν τῆς ἐκδόσεως μέσω τῆς ἐταιρίας Πνευματικῆς ἰδιοκτησίας Κ. Ααδόπουλος καὶ Σια καὶ ἀπέστειλε τὴν φωτογραφίαν του μὲ ἰδιόχειρον ἀφιέρωσιν πρὸς τὰ ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ. Τὸ κοινωνικὸν ζήτημα τῆς γυναικὸς τῆς ἡδονῆς ἐκτίθεται διάπλατα εἰς τὸ θαυμάσιον αὐτὸ ἔργον.

Εἰς τὸ πρόσωπον τῆς Ἀννέτας παρουσιάζει τὴ φτωχὴ καὶ τίμια μοδιστροῦλα καὶ τὸν τρόπον τῆς ἐμπορνεύσεώς της, εἰς τὸ πρόσωπον τῆς Ρόζας τὴν ὄμορφη καὶ ἠθικὴ καμαριέρα τὴν τυφλωθεῖσαν ἀπὸ τὰ ἐνατομύρια τοῦ Ντουμές, εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Ντουμές τὸν παραλυμένο καὶ σάπιο τραπεζίτη, τὸν καταστρέφοντα καὶ μολύνοντα κορίτσια γιὰτὶ «κι' αὐτὸν τὸν ἐμόλυναν», καὶ εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ἱατροῦ Μοντὰλ τὸν τύπον τοῦ συνετοῦ ἠθικολόγου, ὁ ὁποῖος λέγει:

— Πόσα κακὰ θὰ μπορούσε κανεὶς νὰ προλάβῃ ἂν δὲν παραγέμιζαν στὰ σχολεῖα τὸ μυαλὸ τῶν παιδιῶν μ' ἓνα σωρὸ περιττὰς γνώσεις, ποὺ ξεχνιοῦνται ἀμέσως. Ἀντὶ αὐτῶν ἔπρεπε νὰ διδάσκουν μερικὰ πράγματα ἀπαραίτητα, πρακτικὰ καὶ

Η ΚΟΚΚΟΤΑ, ἂν καὶ θεωρεῖται ὡς ἔργον ἀνήθικον καὶ ἠθικόν.

ἔδωσεν ἀφορμὴν εἰς ὄλους τοὺς λογίους τῆς Γαλλίας νὰ ἐπιτεθοῦν ἐναντίον τοῦ Βικτωρος Μαργκερίττ, εἶνε ἐν τούτοις ἔργον ἠθικώτατον, γιὰτὶ παρουσιάζει τὴ σάπια ὄψιν τῆς κοινωνίας. Πῶς ἢμπορεῖ κανεὶς νὰ πῆ πῶς ἓνα ἔργον, εἰς τὸ ὁποῖον περιγράφονται, μὲ τὰ ζωηρότερα χρώματα, τὸ παραστράτημα ἐνδὸς κοριτσιοῦ, ἢ κοκκοτιστικῆ ζωῆ του, τὰ δεινὰ τὰ ὁποῖα ὑφίσταται μέσα στὰ καταγῶγια, στὰ ἀνήθικα κέντρα καὶ στὰ ἀστυνομικὰ κρατητήρια, εἶνε ἔργον ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ νοουθετήσῃ, ἔργον ἀνήθικον.

Πατέρες, Μητέρες, Σύζυγοι, πρέπει ὅλοι νὰ διαβάσετε τὴν ΚΟΚΚΟΤΑ τοῦ Βικτωρος Μαργκερίττ γιὰ νὰ ἀντιληφθῆτε τὴν πραγματικὴ αἰτία τῆς ἠθικῆς καταπτώσεως τῶν γυναικῶν, ἢ ὁποῖα εἶναι ἀληθινὴ πληγὴ στὴν κοινωνία.

Ἐξασφαλίσετε τὸ βιβλίον σας, πρὶν ἐξαντληθοῦν ἐπειδὴ θὰ ἐκδοθοῦν ὠρισμένα ἀντίτυπα.

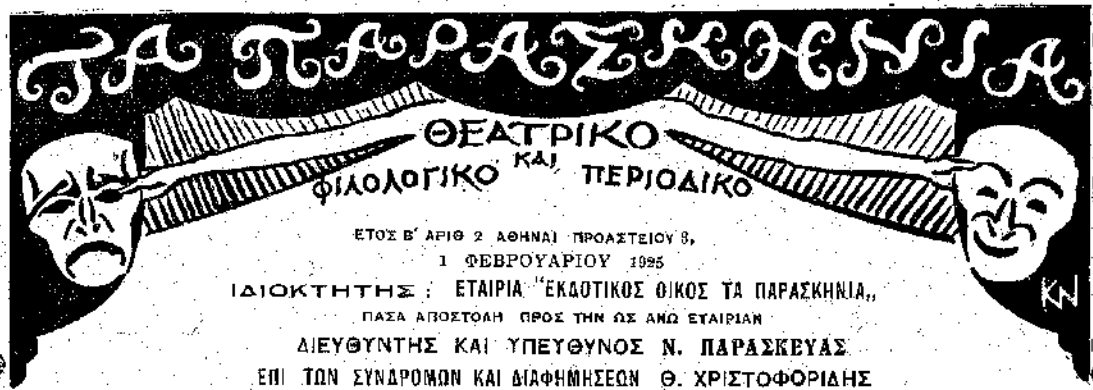
ΕΓΓΡΑΦΗΤΕ. Ἐγγραφαὶ καθημερινῶς εἰς τὰ γραφεῖα τῶν ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΩΝ ὁδὸς Προαστείου 3.

Εἰς τὰ ἐξώφυλλον τοῦ βιβλίου θὰ ὑπάρχη ἀκίτσα τοῦ συγγραφέως.

ΠΡΟΣΕΞΑΤΕ

ΕΓΓΡΑΦΗΤΕ ΟΛΟΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΚΟΚΚΟΤΑΝ

ΤΟΥ ΒΙΚΤΩΡ ΜΑΡΓΚΕΡΙΤΤ ΠΡΙΝ ΕΞΑΝΤΛΗΘΗ

ΕΤΟΣ Β' ΑΡΙΘ 2 ΑΘΗΝΑΙ ΠΡΟΑΣΤΕΙΟΥ 3,
1 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1995

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ : ΕΤΑΙΡΙΑ 'ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΤΑ ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ',
ΠΛΑΤΑ ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΩΣ ΑΝΩ ΕΤΑΙΡΙΑΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ Ν. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ

ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΦΗΜΗΣΕΩΝ Θ. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΙΔΗΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

Ἐσωτερικὸν ἔτησιον :	δραχ. 100	Τιμὴ ἐκάστου φύλλον διὰ τὰς Ἀθῆνας καὶ Πειραιᾶ	δραχ. 3
ἑξάμηνος :	» 55	διὰ τὰς ἐπαρχίας	» 4
Ἐξωτερικὸν ἔτησιον :	£ 0.15—	Καὶ διὰ τὸ ἐξωτερικὸν	£ 0.05
ἑξάμηνος :	£ 0.08—		

ΤΗΛΕΓΡΑΦΙΚΗ ΔΙΕΥΘ. "ΡΑΓΝΑ."

ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΔΗΜΟΣΙΕΥΟΜΕΝΑ ἢ ΜΗ ΔΕΝ ΕΠΙΣΤΡΕΦΟΝΤΑΙ

ΔΙΚΑ ΜΑΣ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΙΚΑ

Ἐρωτῶ τοὺς διευθυντὰς τῶν ἐν Ἀθῆναις Θεάτρων· σκοπεῖτε ν' ἀνοίξουν καὶ νὰ λειτουργήσουν τὰ θεάτρα τους κατὰ τὸ προσεχὲς καλοκαίρι;

Καὶ ἂν τὸ σκέπτονται στὰ σοβαρά, ὑπὸ ποίαις προϋποθέσεσι θὰ πραγματοποιήσουν τὴν πρόθεσιν τους αὐτή;

Διότι δὲν πιστεύω ν' αὐταπατῶνται ἐλπίζοντες ὅτι θὰ ὑπάρξῃ Ἀθηναῖος μὲ σώας τὰς φρένας, ποὺ θὰ δεχθῆ νὰ διαθέσῃ τοῦ λοιποῦ ἔστω καὶ πέντε δραχμῆς διὰ νὰ παρακολουθήσῃ δύο ὥρων ἀηθίας.

Ἐδῶτῳ ὁ κόσμος ἐγκαίρως τοὺς συχάθηκε, κι' αὐτοὺς καὶ τὰ θεάτρα τους· ἀπόδειξις ὅτι κανένα θεάτρο στὴν Ἀθῆνα δὲν δουλεύει, ἐκτὸς τοῦ Κεντρικοῦ, ἔπου ὁ θίασος τοῦ κ. Ἀργυροπούλου εἶναι ἀξίος υποστηρίξεως ἂν ἔχι γιὰ τίποτε ἄλλο, τοῦλάχιστον γιὰ κάποιαν φιλοτιμία ποὺ τὸν διακρίνει.

Ναί, κύριοι! σ' αὐτὰ τὰ χάλια τὸ φέρατε τὸ Ἑλληνικὸ θεάτρο· κανεὶς δὲν θέλει οὔτε νὰ τ' ἀκούσῃ, οὔτε νὰ τὸ ξέρῃ.

Καὶ μὴ φαντασθῆτε, κύριοι διευθυνταί, ὅτι τὸ καλοκαίρι, ποὺ θὰ γυρίσουν οἱ κυρίες σας δὲν ξέρω ἀπὸ ποῦ, μὲ τίς γέες των τουαλέττες, θὰ ξανατρέξῃ ὁ κοσμάκης νὰ πληρώσῃ τίς τουαλέττες αὐτὰς γιὰ νὰ τίς ἴδῃ. Ὅχι, ὄχι.

Βαρῆθηκε ὁ κόσμος. Ἄρκετὰ σας εἶδε καὶ σὰς ἐγγώρισε, καὶ σὰς καὶ τίς κυρίες σας.

Καὶ μπόρετε νὰ καυχῆσθε ὅλοι πέρα γιὰ πέρα, ὅτι ἔχετε εἶδε ὅλα τὰ μέσα, ὅλες τίς εὐκολίες, ὅλες τίς εὐτυχίες καὶ τίς χαρὰς, ποὺ εἶναι ἱκανὲς αὐτὰς μόνο νὰ ἐμπεύσουν καὶ τὸν πηλὸ ἀκόμη καὶ νὰ τὸν κάμουν καλλιτέχνη, σεις ὅλοι, καὶ τοῦ πηλοῦ κατώτεροι, δὲν κατορθώσατε τί-

ποτε νὰ αἰσθανθῆτε, καὶ δὲν ἐκάματε κανένα νὰ αἰσθανθῆ ποτὲ τίποτε.

Ἄψυχοι, ἀκαρδοὶ καὶ ἀναίσθητοι!...

Διατὶ νὰ ἔλθουν νὰ σὰς ἴδουν;

Ποῖον συνεκινήσατε ποτὲ μὲ ἓνα εἰλικρινὲς παίξιμό μέσα σὲ ἀληθινὸ περιβάλλον;

Ψεῦδτες καὶ μπαλωματῆδες σὲ βλαβερὰ ἐγκληματῶν ἐσχάτης προδοσίας κατὰ τῆς ὑψηλότερας τῶν τεχνῶν.

Νὰ μαζέψετε τίς τσέργες σας καὶ νὰ φύγετε.

Οἱ Ἑλληνες δὲν εἶναι ἀγγέλη Κούρδων· οἱ Ἑλληνες ξέρουν νὰ διακρίνουν τὸ καλὸ καὶ τὸ ἔμορφο.

Τὰ βαμμένα σας παγκόχαρτα, ἢ κουρελερία καὶ οἱ ψευτιές σας δὲν ἔχουν περὶ πέραση.

Μὴ δοκιμάσετε νὰ ξαναρχίσετε τὸ καλοκαίρι, καὶ πρὸ πάντων μὴ τολμήσετε νὰ ἐπαγγελθῆτε πάλιν καινοτομίες καὶ δημιουργίες. Εἰσθε μικροί! Εἰσθε ἀνθρώποι τῆς δεκάρας, εἰσθε ἀνανδρῶν.

Ἄλλοι εἶν' ἐκεῖνοι ποὺ θὰ δημιουργήσουν θεάτρο, καὶ στὸ θεάτρο ἐκεῖνο, σεις, δὲν θὰ εἰσθε οὔτε καθαρισταί.

Σεῖς, ἀνοίχτε στιλβωτήρια, εἶναι ἡ μόνη κατὰλληλη γιὰ σὰς ἐπιχειρήσις.

Ἀφήσατε τὸ θεάτρο· αὐτὸ θέλει ἀνθρώπους μὲ καρδιά καὶ μὲ ψυχή.

ΜΙΑ ΠΑΡΑΣΤΑΣΙΣ

Σάββατο, βδάδυ, 7 ἡ ὥρα, στὸ «Ἐθνικὸ θεάτρο» παιζόταν ὁ «Πειρασμός» τοῦ κ. Ξενοπούλου.

Μιὰ σάλα παγωμένη, ποὺ θάπρεπε ἔχι νὰ βγάλῃς τὸ παλτό σο, ἀλλὰ νὰ φορέσῃς καὶ κάποιαν ἀκόμη πατατούκα.

Η σκηνή σκοτεινή τόσο, ώστε μόλις να διακρίνονται οι ήθοποιόι.

Σκηνοθεσία, ή γνωστή, παλαιά και ακατάσθητη του «Βασιλικού Θεάτρου» με τις πελώριες άνοστες αίθουσες, με τα βαρέα και άγερμα επιπλα, λές και ο «Πειρασμός» ελάμβανε χώραν σε κάποιο φρουδαρχικό πύργο κατά τον μεσαίωνα.

Θά μου πητε, τί να γίνει, αφού αυτό μονάχα τά μέσα διαθέτουμε.

«Απλοστάτα. Να μη γίνει Θέατρο» να μη λέμε ότι δημιουργούμε, ενώ απλοστάτα συνεχίζουμε τις άθλιότητες των διαφόρων Θεατρικών επιχειρηματιών.

Δημιουργία θά πη να πιάσης από τά μαλλιά κάθε καλιάτσα, να τήν ξεριζώσης και στη θέση της ν' αρχίσης να κτίσης κάτι καινούργιο που να μυρίζη πάστρα και λαδομπογιά. Με μουχλιασμένα, παγωμένα και σκοτεινά «Βασιλικά Θέατρα» δέ γίνεται δουλειά: αφήστε το, είναι κι

αυτό μια παληά άμαρτία, και θά βουλιάζη μόνο του εκεί που στέκεται.

Και ο «Πειρασμός» εξ' άλλου, δέν είναι δά και τό ένδεδειγμένο έργον για να χρησιμοποιηθή ως στούντιο των νέων καλλιτεχνών.

Αν φροντίσουν οι φιλοδοξούντες τήν αναδημιουργίαν του Θεάτρου μας, να εύρουν κάποια κομψή καλόβολη αίθουσα, ως τήν στολίσουν συμπαθητικά, ως φτιάξουν μια σκηνοβύλα μικρή έστω, μά πού να έχη δις τρις χρειάζεσται.

Και πρό πάντων ως τό περιβάλλον τό μικρό αυτό Κουτάκι με στοργή, στοργή, στοργή!

Μέσα στην παγωνιά και στο σκοτάδι τίποτε δέν είναι δυνατόν ν' άνθήση. Τα όμορφα και σπάνια λουλούδια θέλουν σέρρα, και τό ντελικάτο αυτό λουλούδι, τό Θέατρο, θέλει τή σέρρα του, κι αυτή ήρισμένος δέν είναι τό παγωμένο και σκοτεινό «Έθνικό Θέατρο».

N. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ...

Χίλιες φορές, ύστερα από ψυχικές τρικυμίες και τήν επικίνδυνη επίσκεψη της απογοητεύσεως, έζητήσα να λύσω ένα πρόβλημα, που αναμφισβήτητα θά άπησχόλησε δια τά σύγχρονα κεφάλια των Ρωμηών: Γιατί, σ' αυτό τον τόπο, δια, και ά πού εγγενικά άκόμη, σφάλματα άρροται και γιατί, χωρίς να θέλουμε, κατατάμε όλοι τυποτένιοι άρριβιστάι.

Βέβαια δέν θά μπορούση κανείς να μου άρνηθή, αν έχη διατηρήσει άκόμη στην ψυχή του λίγη καλή θέληση, όσο σωδινιστής και αν είναι, ότι ή σύγχρονη ζωή μας δέν μοιάζει παρά μ' ένα γύφνιο ζόαλο, που δυστυχώς μας άπορροφά δια μας τή ζωτικώτητα εις τό να τό μπογιατίζουμε και να τό στολίζουμε κάθε μέρα.

Με τό μπογιατίσιμα του και με τό να πείθη ο ένας τον άλλον ότι έτσι έγινε καλλίτερα από μαρμαρίνο άριστούργημα, περιάει ο πολυτιμος καιρός και μαζί του, τό πολυτιμώτερο που έχει ο άνθρωπος, σ' αυτόν τον κόσμο, ή ζωή του.

Θά είναι άλήθεια μωρός, εκείνος που θά πη ότι ή λύσις του άνω προβλήματος είναι εύκολη όταν θελήση να σκεφθή βαθιά και κάπως άφήρημένα, αν μου επιτρέπετε τήν τελευταία αυτή λέξη. Γιατί τότε πρέπει να πάρη τον άνθρωπο από τήν πρώτη του εμφάνιση στο γήινο πλανήτη, τή σταδιοδρομία του μέσα στα σκοτάδια των αιώνων, τις επιδράσεις που δέχτηκε και σιγά σιγά θά δη να ξεπροβάλλουν, σαν τέρατα της Αποκαλύψεως, ψυχουσυνθέσεις, ψυχολογίες, επιστήμες, θρησκείες και, με μια λέξη φιλοσοφίες, δηλαδή φουδρνοι με άπειρα καρβέλια.

Γι' αυτό πρέπει να περιορίσουμε τα προς λύσιν ζητήματα και να διαλέξουμε μια βάση που θά στηρίξουμε τους συλλογισμούς μας, επάνω κάτω, ότι κάνουν στις θετικές επιστήμες, στη

φυσική παραδείγματος χάριν, που ξεκινούν από τή θεωρία του αιθέρος για να λύσουν τα προβλήματα του φωτός, για να μεταχειριστούμε ένα πτό συγκεκριμένο παράδειγμα.

Λοιπόν ως διαλέξουμε μια βάση τον σύγχρονο Ευρωπαϊκό πολιτισμό.

Μπορεί κανείς να μου άρνηθή ότι έξω δέν υπάρχει επιστήμη με τήν έννοια που της δίνουμε; Ότι δέν υπάρχει τέχνη; Ότι δέν υπάρχει Θέατρο; Ότι δέν υπάρχουν μεγάλοι επιστήμονες; Μεγάλοι καλλιτέχναι; Ότι αυτοί που θεωρούνται ως μεγάλοι επιστήμονες είναι πραγματικώς μεγάλοι και επιστήμονες; Και αυτοί που θεωρούνται ως Καλλιτέχναι είναι πραγματικώς καλλιτέχναι; Ότι αυτοί δέν έχουν επάβληθη εις τους άλλους;

Για ρωτήστε σας παρακαλώ εδώ τον ίδιο τον έαυτό σας. Πέστε του, αν είσθε επιστήμων, τι ιδέαν έχετε περί του Α καθηγητού του Πανεπιστημίου της ίδιας με σας επιστήμης. Θά σας άπαντήση: Όχι άδερφέ!... Το ίδιο θά συμβη και για τον Β μεγάλο καλλιτέχνη. Ένα «όχι άδερφέ» θά βγη από τό... καλλιτεχνικό σας στόμα.

Εδώ έρχομαι να σας ρωτήσω τό γιατί έπως, ρώτησα, σας είπα προηγουμένως, τον έαυτό μου, τόσες φορές. Γιατί; Γιατί στην Ελλάδα δέν υπάρχει σύστημα.

Αλλά τι είναι αυτό τό σύστημα πιθανόν να με ρωτήσετε. Είναι ότι εις τον προνομιούχον τούτον τόπον της Μεσογείου δια είναι φύρδην μίγδην. Είναι ότι ή Ελλάς μοιάζει μ' ένα τεράστιο μπακάλικο, που τάχει δια και δέν έχει τίποτε. Φαντασθήκατε ποτέ ένα μπακάλικο που να είναι δια ανακαταμμένα και που για να βρής κάτι εκεί μέσα πρέπει να καταφύγης στην εύρυμάθειά σου, στην παγαπόντιά σου ή στην πρω-

τοβουλία σου; Για φαντασθήτε το. Ράφια δεξιά και άριστερά σκοτισμένα ως επί τό πλείστον. Και πάνω στα ράφια χιλίων δυο ειδών αντικείμενα. Παραδείγματος χάριν: Ένα μπιμπελώ Σέβρ ή Ρόξενταλ — είναι της μόδας — κοντά σ' ένα καραγκιόζη ξύλινο πρωτοχρονιάτικο. Μπουκάλι με μωρδια του Γκοτθό δίπλα σε Μεγαρίτικο ξείδι. Αλατοπίπερο με μούστάρδα άνάμεσα σε φαρμακευτικά βαζάκια με στριγνήνη και άλλα κακάνια. Ένα βιαλί Στρατιβάριο μέσα σ' ένα μπουγαδοκόφινο με ροκανίδια κτλ. κτλ.

Μπέγοντας να ψωνίσουμε σε τέτοιο μπακάλικό επόμενο είναι, αν δέν θέλουμε να τρελλαθούμε, να λύσουμε τα ζητήματα φιλοσοφικά — κακόμοιρη φιλοσοφία! — και να πούμε αυτό που λέμε κάθε μέρα: Όχι άδερφέ. Γιατί αν ήπρηχε σύστημα, δηλαδή κάποια τάξις, κάποιο ράφι μ' άλλα λόγια, θά ήταν δυνατό εκείνος, που κατεσκεύασε ένα μπιμπελώ καλλίτερο των Σέβρ, να βρη τή θέση του και να επάβληθη, γιατί τό μπιμπελώ του θά έμπαινε στο ράφι που βρίσκονται τα άλλα μπιμπελώ και θά μπορούσε κανένας να συγκρίνη...

Ελάτε όμως να συγκρίνετε στο μπακάλικό μας! Ελάτε να βρήςτε εκείνο που θέλετε! Ελάτε

ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ

Ζ'. Η ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΣΚΗΝΟΘΕΤΙΚΗ ΤΕΧΝΗ

Αν ξέρω στην Ελλάδα τί σημασία δίνουν στη σκηνοθεσία οι δραματικοί συγγραφείς και οι θεασάρχες. Ίσως και να μη δίνουν καμιά! Ίσως και να ένδιαφέρωνται μερικόν στοδς λίγους. Γι' αυτός καταστρώνω τις ακόλουθες σημειώσεις χωρίς καμμιάν αξίωση παρά μόνον τήν ακρίβεια από προσωπικές παρατηρήσεις.

Αν είναι ανάγκη να τονίσουμε αρχίζοντας πως σε μια παράσταση εκείνο που ένδιαφέρει πρό παντός είναι τό έργον και όχι κάθε άλλος παράγων, σκηνηκά, θεατρικοί και τα λοιπά, είναι δευτερεύων. Ένα άριστούργημα στέκει και δίχως σκηνοθεσία και με παρακατιανός ήθοποιούς. Ένα «έμπόρευμα» (!) (καθώς δυστυχώς γράφονται τή σημερινή εποχή στην Αθήνα) με τα πείδι πλούσια χρυσάφια και τους καλλίτερος θεατρίνους θά είναι πάντα τό αίσχος της σκηνης.

Μολαταύτα ή θεμελιώδης αυτή αρχή πως τό κείμενο του έργου δεσπόζει κάθε τι άλλο, όχι μόνο παραγωγρίζεται παρά και ένσυνείδητα καταπατείται καθημερινώς. Στην Εδρώπη όσο και στην Ελλάδα ποίος είναι ο συγγραφέας που δέν παραπονήθηκε (του κίκου όμως) όταν ο πρωταγωνιστής εις βάρος του έργου και για προσωπικό του όφελος ήθελε να μακραίνη ή να κουτσουρέψη τήν τάδε σκηνή ή όταν ή πρωταγωνίστρια, πνιγμένη στα καθημερινά θυμιά-

να μου πητε ότι τό Χ γκαρσόνι εκεί μέσα ξέρει τή δουλειά του. Πώς να τήν ξέρη ο φουκαράς, που αφού ήταν γανωτής και έμαθε τα πουλάη ζετζερέδες βρέθηκε όποχρεωμένος να πουλάη και γειωδατικά όργανα! Χάλκιωμα για χάλκιωμα!

Έτσι όλοι μας δέν ξέρουμε τί γυρεύουμε ή, αν ξέρουμε, χάνουμε σε λίγο τό μυαλό μας. Και έπειδή είμαστε όποχρεωμένοι να ζήσουμε, κατανοούμε σαν τους ήρεας των Αμερικανικών κινηματογραφικών κωμωδιών — είδος Σαρλώ, που παρουσιάζεται για Πάστωρ χωρίς ναχη πατήσαι ποτά σε έκκλησία, ή γιατρός που πιάνει τό παπούτσι του άσθενούς για να βρη τό σφυγμό του, Έτσι βλέπουμε τον πρώτο άγνωστο να τον βουτοδη από τα μάλλια και τό κάνον καθηγητή του Πανεπιστημίου, τήν Β παξιμάδα να ξεφουρνίρεται μεγάλη ήθοποιός — έτσι τό θέλουμε οι τρεις κριτικοί αγαπητικοί της. Έτσι βλέπουμε... Αλλά έξηγητήθησαν οι στήλες μου και ο αγωνιζόμενος στο Θεατρικό Μπακάλικό Παρασκευάς με κυτάζει με τό μειδίαμα του, τό μειδίαμα του Μεφιστοφελος. Πολύ καλά, κύριε. Τελευτών για σήμερα και συνεχίζω στο άλλο φύλλο.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΜΠΟΓΡΗΣ

ματα άνίδεων από θέατρο δημοσιογράφων, ζητεί να προστεθη και μια τέτοια ή άλλη σκηνή για να δείξη τό καινούργιο της φουστάν ή τα ξεθυμασμένα της θέληγητρα! Στην Εδρώπη πάλι, και ποτέ ίσως στην Ελλάδα, δέν είναι παράξενο να βρήςτε κανένα σκηνοθέτη που, βασιζόμενος σε φανταστικές του σκηνοθετικές θεωρίες, θά θελήση να της εφαρμόση στο έργο σας, φροντίζοντας μονάχα για τή σκηνοθεσία του και άδιαφορώντας για τήν τύχη του δράματος ή κωμωδίας.

Γιαυτό δε θά εξετάσω παρακάτω της άπειρες σκηνοθετικές θεωρίες, που έχοντας ultimam rationem τή σκηνοθεσία, μεταχειρίζονται τό έργο σαν ένα πτώμα για πειραματισμό.

Οι παρακάτω σκηνοθεσίες που αναφέρω διαφανούν μονάχα στον τρόπο που θά έξυπηρητήσουν τό έργο, κρατώντας τήν αρχή πως έτούτο στέκεται πάνω από κάθε άλλο.

Έχουμε λοιπόν και λέμε:

α) Ιστορική σκηνοθεσία. Για τα έργα που έχουν υπόψη κάπως ιστορική είτε παίρνουν άφορμή από ένα ιστορικό πρόσωπο ή γεγονός, μια σκηνοθεσία που επάβάλλεται — όχι βέβαια ή μόνη — είναι ή άποκατάσταση του περιβάλλοντος της εποχής, τόσο στο διάκοσμο, όσο και στα επιπλα, και πρό πάντων στα φερσίματα των ήθοποιών. Η ανάγκη όμως αυτής της σκηνοθεσίας δέν είναι και τόσο καταφανής όσο σε κάτι άλλου είδους έργα που πρωτοπαίχτηκαν εδώ και πε-

νήντα ή όγδόντα χρόνια και πού εξ αίτίας τής μεγάλης τους [έπιτυχίας δεν έπαυσαν να παίζονται. Γίνεται σ' αυτή την περίπτωση τó εξής: Οί μόδες τόσο στην άμφίσηση όσο και στην έπιπλωση αλλάζουν και τó έργο, παληωμένο στο κείμενο, δείχνει πάντα καινούργιο στην έξωτερική παρουσίαση. Βλέπετε άμέσως την έπακόλουθη διατάραξη τής Ισορροπίας. Τó έργο, άν και κρατή όλη του τή δύναμη, δείχνει ένα σωρό ρυτίδες και φαίνεται μπλαστρωμένο με φκισαίδι σα γεροντοπαλλήκαρο με βαμμένα μουστάκια ή σαν καμμιά νταρντάνα κυρία Εδυμορφία με ψεύτικα κατσαρά, πρόσθετα δόντια και άνεβασμένα βυζιά. Η έδω «Κομεντί Φρανσαίξ», τó πρώτο θέατρο τής Γαλλίας, άνταλήφθηκε έκτακτα αυτή τήν άνισορροπία και σήμερα τά έργα τού Ωζιέ παίζονται με κοστούμια τής έποχής 1850-60. Τήν Κυρία όμως με τής Καμέλιες τήν παίζουν στο θέατρο Σάρα Μπερνάρ (τουλάχιστον ως τά τελευταία χρόνια) με φράκα τελευταίου κοψίματος και με τουαλέτες τού πειδ παριζιάνικου συρμού. Λάθος σκηνοθετικό μεγάλο. Τó ίδιο και για τά έργα τού Δουμά γιου σέ άλλα θέατρα.

β) Ρεαλιστική σκηνοθεσία. Ο ρεαλισμός είναι ένα άκρο άωτο, και στην Τέχνη άκρα άωτα δεν εισχωρούν, άφοδ ή Τέχνη είναι ένα Ισορροπημα. Άκόμα παραπάνω ό ρεαλισμός, άντιγραφή τής πραγματικότητας, δεν έχει πέραση στο θέατρο, πού είναι μιά ωραία ψευτιά, μιά ψευτιά πάντα. Καί όμως ό ρεαλισμός στην Ιστορία τής σκηνοθεσίας φαίνεται ό ευεργέτης τού θεάτρου, έπειδ ή φάνηκε τήν κατάλληλη στιγμή για να τó απαλλάξει άπό τής συμβατικές σκηνοθεσίες πού τó μαράζισσαν. Η άνάγκη γέννησε τó ρεαλισμό, τόσο στην φιλολογία όσο και στην σκηνοθετική τέχνη: ήταν μιά έποχή πού ό συμβολισμός έκοθε και έραθε. Όλα χυμένα σέ καλούπια, όλα δθθεν έξωραϊσμένα, όλα εξιδανικευμένα. Ο ρεαλισμός ήρθε να κάμη τά καλούπια θρύμματα. Όπως όμως κάθε άντίδραση, στην άρχή δείχτηκε ευεργετικός στο θέατρο με τής υπερβολές του και μονάχα άργότερα, άμα ου-

σηματοποιήθηκε, έδειξε πώς ή ώφέλειά του ήταν μονάχα άρνητική. Μήπως θέλοντας να παίξουν τó Κράτος τού Ζόφου τού Τολστοί δεν σκόρπισαν κοπριές στην σκηνή; Βρωμακόπησε τó θέατρο! Δίκαια λέγει ή Γραφή: ό ήλιος τού οίκου σου κατέφογέ με.

γ) Υποβλητική σκηνοθεσία. Τó άρχαιο μας ύπαιθρο θέατρο είναι τó καλλίτερο παράδειγμα αυτού τού είδους. Τότε σκηνικούς διακόσμους δεν είχαν ή ίδια πόλη μπρός σέ κάθε τραγωδία άπ' τή μιά μεριά έθαιναν για τήν έξοχή, άπ' τήν άλλη για τήν πύλη. Τó κείμενο όμως έκανε τά ρέστα. Είναι παρομιώδης ή υποβλητικότητα τού κειμένου τών άρχαίων μας τραγωδών εδύς άπό τούς πρώτους στίχους. Ο θεατής καταλάβαινε πού βρίσκονταν και ποίος μιλούσε άκόμα, γιατί τότε φυσικά προγράμματα δεν υπήρχαν. Άργότερα πολύ, τόν καιρό τού Άγγλικού Έλισσαβετικού θεάτρου, ξέρεί όλος ό κόσμος πώς γίνονταν τά πράγματα: ένας πίνακας έγραφε. Έδω παλάτι, έδω δάσος και πάλι λέοντας. Η άντίληψη τής υποβλητικής σκηνοθεσίας στην σημερινή έποχή άπαίρει τήν πειδ λεπτεπίλεπτη δεξιοτεχνία άπό μέρος τού σκηνοθέτη. Έκείνος πρέπει να ένοήση άν τó έργο είναι τέτοιο, άν τó κείμενό του είναι τόσο πλούσιο, ώστε να επιδέχεται τέτοιου είδους σκηνοθεσία. Τότε άπό τó γούστο του θά δείξη πώς είναι άληθινός καλλιτέχνης. Μιά φωτοσκίαση, ένα φαινομενικώς άσήμαντο άντικείμενο, μιά ιδιαίτερη έκφραση πού θά υποδείξη στον ήθοποιό μπορεί να δημιουργήση δλόκληρα περιβάλλον. Καταλαβαίνετε τότε τήν άσυνείδητη διανοητική έργασία τού θεατή και τήν άπόλαυσή του όταν συνδημιουργώντας κι' αυτός, καθένας με τήν άντίληψή του και τήν ιδιοσυγκρασία του, βοηθούμενος και άπό τó κείμενο, συμπληρώνει στην φαντασία του ό,τι άπό σκοπού παράλειψε ό σκηνοθέτης! Η άλήθεια όμως είναι πώς τέτοιες διανοητικές άπολαύσεις στο σημερινό ξεβράκωτο θέατρο είναι άπό τής σπανιότητας.

Παρίσι.

(Ακολουθεί)

ΤΙ ΠΑΙΖΟΥΝ ΤΑ ΘΕΑΤΡΑ ΜΑΣ

Ο ΑΡΧΙΤΕΚΤΩΝ ΣΟΛΝΕΣ

Δυστυχώς, έπειδ ή λάβαμε έγκαιρως γνώση τού πράγματος, δεν παρευρεθήκαμε στην προχθεσινή παράσταση τού «Έθνικου Θεάτρου», όπου ό κ. Θωμάς Οικονόμου, με τó γνωστόν έρασιτεχνικό θίασό του έπαιξε τόν «Αρχιτέκτονα Σόλνες» τού Ίψεν, κι' άν μάλιστα δεν κάνωμε λάθος, για πρώτη φορά στην Ελλάδα. Τή στιγμή, πού άπό χρονογραφικό καθήκον επιτρέπομε να μās άπασαχολούν σ' αυτές έδω τίς στήλες και έργα, πού δεν έχουν συχνά καμμιά άνμεση σχέση με τήν Τέχνη, θάταν έγκληματικό εκ μέρος μας να μη σημειώσωμε τó γεγονός

αυτό, γιατί πράγματι πρόκειται περί γεγονός. Άν όμως δε θά μπορούμε να μιλήσωμε για τήν τέτοια ή τή διαφορετική έρμηνεία τού έργου, πού είναι άπό τά πιο σύνθετα τού Νορβηγου δραματουργού, για τó λόγο πώς δεν παρακολούθησαμε τήν εκτέλεσή του, πίντως, ξέροντας και τόν κ. Οικονόμου και τó έπιτελείο του, θά πούμε δυδ λόγια γενικώτερα, πού είναι καιρός πια να κατανοηθούν κι' άπό τόν ίδιο τόν κ. Οικονόμου κι' άπό κείνους, πού συνδέουν τó θαυμαίο κι' άργό σδύσιμό του με τήν άδιαφορία

τού Κράτους και τήν καλλιτεχνική άνωριμότητα τού κοινού μας.

Άν ό κ. Οικονόμου είναι ένας μεγάλος διδάσκαλος τής σκηνής, αυτό δε μās δόθηκε ποτέ ή ευκαιρία να τó εκτιμήσωμε. Η Ιστορία τού Έλληνικού θεάτρου θάχη να λέη για ένα Παντόπουλο, έναν αυτοδίδαχτο δάσκαλο, πού πάλεψε για τήν επικράτηση τής Τέχνης σ' έποχές δύσκολες και πού κρατήθηκε στα πόδια του χωρίς κρατικές έπιχορηγήσεις και χωρίς βασιλικές προσαξίες. Ο κ. Οικονόμου, πού είχε και τά δυδ, και δεν ήταν έρασιτέχνης σαν τó Χρηστομάνο, τί έκανε; Άν δεν παιχθηκαν δυδ έργα τού Ίψεν κι' άλλα δυδ τού Χάουπμαν; Μά τί σημασίαν έχει αυτό; Πού είναι οι ήθοποιοί πού β, ήκαν άπό τά χέρια τού κ. Οικονόμου, πού είναι τó σύστημα πού κληροδότησε στο έλληνικό θέατρο, πού είναι τέλος τά ίχνη τής διαβάσεώς του; Άνε πώς είναι ό δημιουργός τής Κοτοπούλης; Μά ποίος σοβαρός άνθρωπος δε θά γελάση με κείνον πού θάλεγε στα σοβαρά κάτι τέτοιο: Η μήπως θά πούμε τίποτε νέο άν τονίσωμε πώς ό,τι εξαίρετικό έχει τó θέατρό μας όφείλεται στην ιδιοφυία, στην διαίσθηση και τήν αυτόμορφωση τών άξίων τού όνόματος ήθοποιών μας; Άλλά ούτε ως σκηνοθέτην έλάβαμε ποτέ τήν ευκαιρία να εκτιμήσωμε τόν κ. Οικονόμου. Γιατί τó να σκηνοθετήση τó «Φάουστ» κατ' άπομίμηση ξένων σκηνοθετών και έπι τή βάση ώρισμένων Regie-bücher, αυτό βέβαια ό κατέχων τά πράγματα δεν μπορεί να τó καταλογίση στο δημιουργικό ένεργητικό τού κ. Οικονόμου. Όσοε φορές βρέθηκε στην άνάγκη να διαθέση τήν άτομική σκηνοθετική Ικανότητά του, χωρίς ξένα βοηθήματα, όπως στην «Τρισέυγενη» τού κ. Παλαμά, ό κ. Οικονόμου φάνηκε πολύ κατώτερος όχι τής φήμης τού μόνου, άλλχ και τού τελευταίου διευθυντού σκηνής. Ποίος δε θυμάται τά Μεσολογγίτην ήρωα τού κ. Παλαμά, τόν Πάνο Τράτα, ντυμένον σαν Ισπανό ταυρομάχο; Άλλ' ούτε τέλος ως ήθοποιόν έλάβαμε ποτέ τήν ευκαιρία να εκτιμήσωμε τόν κ. Οικονόμου, δηλαδή ως πραγματικό δημιουργό. Δεν πρόκειται ν' άμφοβητήσωμε πώς ως Όσ-

βαλτ στους «Βρυκόλακες» τού Ίψεν ή ως Ράγκ στο «Κουκλόσπιτο» τού ίδιου ή ως Γλαρχος στον «Πατέρα» τού Στρίντμπεργ δεν είναι καλός. Πρόκειται να τονίσωμε άπλως, και όχι για πρώτη φορά, πώς ό άληθινός ήθοποιός δεν είναι κείνος, πού παίζοντας δείχνει τόν εαυτό του, άλλχ κείνος πού έχει τήν Ικανότητα να εκμηδενίση τόν εαυτό του, παίζοντας, για να γίνεται ό,τι τού επιβάλλει τó έργο. Καί ό κ. Οικονόμου ποτέ δε θέλησε να μās δείξη πώς είναι Ικανός για μιά τέτοια δημιουργικήν άυτολημοσύνη. Τόν βλέπομε ως «Νάρκισσο» σ' όμώνυμον έργο τού Μπράχδγκελ κι' ανακαλύπτομε τόν Όσβαλτ, τόν βλέπομε ως Άμλέτο και πάλι τόν Όσβαλτ ανακαλύπτομε, με σαθή αυτή τή φορά και φτερό στο καπέλλο. Η μήπως ό κ. Οικονόμου έχει άλλα προσόντα ήθοποιού, πλοδο φωνής, λόγου χάριν, ή ευπλαστικότητα, ή άλλο τίποτε; Έμεις τουλάχιστον δεν ξέρομε να έχη κανένα άπό τά προσόντα αυτά, ή άρθρωσή του μάλιστα είναι τόσο έλαττωματική, πού δεν ξεχωρίζομε τά λόγια του. Όλ' αυτά δε τά μειονεκτήματα, προκειμένου για έναν ήθοποιό πού παίζει μιά φορά τó χρόνο, πού δεν έχει φθαρεί στην καθημερινή ρουτίνα ούτε

Η Γερμανία συμπαιρέτα Έμμο Στόουμ αυτή πού κρέατσε τήν «Κλοκλό» στο Βερολίνο.

διαφθαρεί άπ' αυτήν, γίνονται μεγαλύτερα και πιο χτυπητά. Γιατί ό κ. Οικονόμου δε βρέθηκε ποτέ στην άνάγκη να παίξη παρά συνείδηση κ' έκανε πάντα ό,τι ένόμιζε καλύτερο για τήν άνάδειξη τού ταλέντου του, πολλές φορές μάλιστα έπι ζημία τής τέχνης και τών ιδανικών του, άν έχη, πού θά έχη, βέβαια (βλέπε: «Νάρκισσο», «Τρίλυπο», «Διπλή ζωή», «Ένοχο» και άλλα). Άλλά έπι τέλος πείτε μας πώς δεν ξέρομε τί λέμε, πείτε μας πώς έχομε μιά προκοτάληψη, μιά προσωπικήν εμπάθεια άκόμα, ή άν δεν έχετε λόγους, πού δεν έχετε, να να πιστέψετε όλ' αυτά, πείστε μας, ή μάλλον βεβαιωθήτε πώς μās έπέισατε ήδη, ότι ό κ. Οικονόμου είναι ήθοποιός, και ήθοποιός μεγάλος, πιο μεγάλος κι' άπό τó Βέγκενερ κι' άπό τόν Κλόπφερ κι' άπό τόν Μπάρσερμαν. Άλλά και τούτο άν έχη συμπή, ποίος μās υποχρεώνει να βλέπομε τόν κ. Οικονόμου, όταν μαζί του παίζου

τεντώθηκε γυμνό στον ήλιο. Στεκόταν εκεί σαν την αφρογεννημένη θεά. Έξαφνα όμως ή ματιά της έπεσε στον Άλεξ ή γυναίκα έγινε πάλι σύζυγος. Τό κορμί της μαζεύτηκε από φόβο και ντροπή. Κατέβηκε αθόρυβα τη σκάλα προς τη θάλασσα. Τό πρόσωπό της ήταν χλωμό σά νεκρού. Τά μάτια της στυλώνονταν με μιάν έκφραση άνειπίωτου φόβου στον άντρα της. Αυτός στεκόταν, λιγά βήματα μακρύτερα, με τά νύτα στραμμένα προς τη θάλασσα.

Πλύστηρε σιγά στο νερό και ξαναόχτηξε με κάτι μεγάλες, άπλωτες κινήσεις τών χειρών της. στή θάλασσα, σά νεράϊδα που ξαναβρίσκει τό στοιχείο της.

Ο Άξελ Χέλτμπεργ, στροφήκε, τούχε δώσει ο γιατρός τή διεύθυνση. Τά μάτια του είχαν ανοίξει διάπλατα και γουρλώσανε άδραξε, ένώ έτρεμε σύγκορμος, τό ξύλινο κάγκελο τήν κυρία Ζάν θά τήν είχαν πιάσει σπασμοί. Πάλευε με τά κόμματα.

Έσπρωξα τήν πόρτα κ' ήμουν έτοιμος νά βουτήξω στή θάλασσα. Μά ο Βίλσον μ' έρριξε πίσω με μιά σπρωξιά, πάνω στο ξύλινο τείχωμα, που μάτωσε τό μέτωπό μου.

Η κυρία Ζάν είχε βουλιάξει κι' άλλες. Μιά φορά ακόμα, βάζοντας τήν τελευταία της δύναμη, φάνηκε ή πνιγμένη στήν επιφάνεια, έδγαλε μιά ρογχώδη κραυγή. Ο Άλεξ Χέλτμπεργ ώρμησε κάτω στή σκάλα, άπ' τό βουδό του στόμα βγήκε μιά ξαφνική φωνή:

«Ζάν!»

Τραυλίζοντας, αδύναμα, έπασε στο ρηχό νερό.

«Έρχομαι, έρχομαι...»

Σά μιά σάϊτα χύθηκε τότε εκείνη πάνω στο κώμα. Με τά κάτωπρα χέρια της άγκάλιασε, αλαλάζοντας, τόν άντρα της. Έκλαιγαν ο ένας πάνω στο στήθος του άλλου.

— Έλάτε, είπε ο γιατρός. Βίλσον, έδω είναι ένα ζεστό ρούχο για τόν κύριό σου.

Πηγαίναμε σιγά προς τό ξενοδοχείο.

«Μιλήστε μου λοιπόν, γιατρέ, λύων άπό άδημονία.»

«Συνέβηκε στο ταξίδι του γάμου τους, έδω και δυό χρόνια. Η κυρία Ζάν είναι μιά υπέροχη κολυμβήτρα, καθώς είδατε και μόνος σας. Όταν είναι κανείς άμορφος, πλούσιος κ' εύτυχισμένος, είναι κι' ασυλλόγιστος. Διεσκέδαζε κάνοντας τόν άντρα της νά τρομάζει με τά τολμηρά παιχνίδια της. Όταν κολυμπούσε και ξάνοιγε μακρτά, που μόλις φαινόταν, αυτός καθόταν με άγωνία στήν άκρογαλιά, άκριβώς στήν ίδια, τή σημερινή του θέση. Σε μιά παράφορη στιγμή, τής ήρθε κάποτε μιά άνόγητη έμπνευση, θέλησε νά προσποιηθή στον άντρα της πως τήν έπιασαν σπασμοί, φώναξε δυό τρείς φορές εσθήεια κ' ύστερα βούλιαξε μες στο νερό. Από κείνη τή στιγμή ο Άξελ Χέλτμπεργ ήταν βουδός. Και δυό χρόνια τώρα έχουν που ταξιδεύουν άπό γιατρό σε γιατρό.»

«Κι' αυτή ήταν ή θεραπεία; Τώρα καταλαβαίνω τά παρακάτω. Τά συγχαρητήριά μου, γιατρέ.»

«Και τώρα μπορείτε και σετς νά γράψετε άπ'

αυτό ένα μυθιστόρημα.»

«Δέν έχει μεγάλη ύπόθεση.»

«Τότε βάλετε και μερικά ψέμματα.»

Μά όσο για τά ψέμματα δέν υπήρχε κανέναν λόγος. Μόλις είχα καθήσει για τό πρόγευμα, έγινε ξαφνικά μιά νέα φασαρία. Άκουσα, πως έτρεχε πάνω κάτω τό προσωπικό του ξενοδοχείου. Χλωμός άπό τρομάρα μούφερε ο Γιάννης τή σοκολάτα μου. Τήν είχε χύσει σχεδόν άπ' τό φλυτζάνι. Τό δουλοπρεπές κελνερίστικο μάτι του εκλιπαρούσε κουβέντα. κ' έγώ τήν άνοιξα.

«Τι έγινε;»

«Ο κύριος αυτοκτόνησε.»

«Ποιός κύριος;»

«Ο Χέλτμπεργ...» Δέν άκουσα περισσότερο, έσπρωξα κατά μέρος και τό Γιάννη και τί σοκολάτα και χύθουκα έξω άπ' τήν αίθουσα.

«Άκριβώς τώρα πάνω στή σαιζόν, είναι τρομερό,» παραπρόνέθηκε ο διευθυντής, που συνάντησα στις σκάλες. «Είναι μιά μεγάλη άτυχία για μās.»

«Μά είναι αλήθεια;»

«Σκοτώθηκε, στον τόπο.»

Άπ' τίς πολλές φωνές δέν μπορούσα νά καταλάβω. Ένα φύρδην—μύγδην άπό επισκέπτες, γκαρσόνια και υπερέτριες σπρωχόνταν στήν είσοδο. Μπροστά στήν πόρτα στεκόταν κορδωμένος ο Βίλσον. Όταν μ' είδε έκανε μιάν ύπόκληση:

«Ο κύριος πρέπει νά με συχωρέση για τή φορά μου σήμερα τό πρωί. Ήξερα, τι έμελλε νά βγί άπ' τό παιχνίδι.»

Κατέβηκα πίσω στήν αίθουσα. Τά γονάτά μου έτρεμαν. Κοίταξα τή θάλασσα που παιχνιδίζε στον ήλιο, και κάτι άσπρα σύννεφα που άρμένιζαν. Οι γλάροι διαγράφανε ψηλά ώραίες καμπύλες. Τά κύματα στήν άκρογαλιά χτυπούσαν τραγουδώντας.

Ύστερα άπό λίγο ήρθε ο γιατρός. Κάθησε στο τραπέζι μου κ' είπε νά του φέρουν ένα κονιάκ. Ήταν πολύ κακοκεφιασμένος.

Καθόμαστε σιωπηλοί.

Στό τέλος ρώτησε άπότομα:

«Μπορείτε νά σιωπώνετε;»

Κούνησα τό κεφάλι.

«Τότε... διαβίστε...» Κι' άπλωσε νά μου δώση ένα γραμμένο χαρτί. Διάβασα:

«Συχωρέσε με, Ζάν. Χωρίς έσένα δέν μπορώ νά ζώ, μά και μ' έσένα πάλι τό ίδιο. Σε φοβάμαι. Γιατί δέν μ' άφινές βουδός. Είμαι ένα παιχνίδι μες στα χέρια σου. Έχεις μεγάλη επίδραση πάνω μου. Μ' άφινεις βουδός και πάλι μου δίνεις τή μιλιά κατά τό κέφι σου...» Ο γιατρός μου πήρε τή σημείωση άπ' τό χέρι, τήν έσχισε σε μικρά μικρά κομμάτια κ' ύστερα τάκρυψε.

«Η ζωή είναι αρκετά βλακώδης», είπε, «ή φτωχιά γυναίκα δέν είναι ανάγκη νά τό μάθη κι' αυτό. Εσείς όμως και νά τό γράψετε αυτό έτσι... δέ θα σας πιστέψη κανείς.» Ήπιε θυμωμένος τό κονιάκ του και σηκώθηκε. «Σάν ξέρε: ο άνθρωπος τι είναι, δέν μπορεί νά λογίζεται υπεύθυνος για καμμιά του πράξη. Καλή δρεξη!»

(Μετάφρασις)

Ο ΒΑΣΙΛΙΑΣ ΤΗΣ ΣΚΟΤΕΙΝΗΣ ΚΑΜΑΡΑΣ

ΛΥΡΙΚΟ ΔΡΑΜΑ ΤΟΥ ΡΑΜΠΙΝΤΡΑΝΘ ΤΑΓΚΟΡ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ Κ. ΤΡΙΚΟΓΛΙΔΗ

Ο ΒΑΣΙΛΙΑΣ.—Δέ σου έχω πει άπό πριν πως κανείς δέν μπορεί ν' άντίζει στή θεά μου, εκτός άν έχει προετοιμαστεί γι' αυτό; Θάθελε, άν είταν δυνατό, νά βρεθεί σιά πέρατα τής γής, γιά νά με άποφύγει. Δέν τ'έχω δει αυτό άμείρητες φορές; Γι' αυτό τό λόγο ήθελα νά φανερωθώ σε σένα σιγά-σιγά και λίγο-λίγο, όχι ξαφνικά.

ΣΟΥΝΤΑΡΣΑΝΑ.—Μά ήθελε ή άμαρτία και κατάστραφη έλες μου τίς έλπίδες, —τώρα, κ' αυτήν ακόμα τήν πιθανότητα νά σμιζω μαζί σου δέ μπορώ νά τή σκεφθώ.

Ο ΒΑΣΙΛΙΑΣ.—Θάταν δυνατό με τόν καιρό, Βασιλίσσά μου, ή πνιγτή και παγερή μαρούλα που συγκλόνησε σήμερα τήν ψυχή σου μετό φόβο, θάταν μιά μέρα ή παρηγοριά σου κ' ή σωτηρία σου. Για τί άλλο μπορεί νά έπάρχει ή αγάπη μου;

ΣΟΥΝΤΑΡΣΑΝΑ.—Δέν είναι δυνατόν αυτό, δέν είναι δυνατό. Τι μπορεί νά κάνει μόνο ή αγάπη σου; ή αγάπη ή δική μου άλγερνε άπό σένα, τώρα. Η άμορφιά έρριξε τή γοητεία της άπάνω μου, —τό ξεφρένασμα αυτό, αυτό τό μεθόσι ποτέ δέ θά μ' αφήσει, —θάμπωσε και πύρωσε τά μάτια μου. Έρριξε τίς χρυσές της λάμπες άπάνω ο' αυτά τά ίδια τά όνειρά μου. Τώρα, σου τάπα βλα—τιμώρησέ με όπως σου άρέσει.

Ο ΒΑΣΙΛΙΑΣ.—Η τιμωρία άρχισε κώλας.

ΣΟΥΝΤΑΡΣΑΝΑ.—Μά άν δέ με διώξεις έσύ, έγώ θά σ' αφήσω.

Ο ΒΑΣΙΛΙΑΣ.—Έχεις δλην τήν ελευθερία νά κάνεις όπως θέλεις.

ΣΟΥΝΤΑΡΣΑΝΑ.—Δέν μπορώ νά ύποφέρω τήν παρουσία σου! Η καρδιά μου είναι ώργισμένη μαζί σου. Γιατί έσύ... μά τί έκανες σε μένα;... Γιατί είσαι έτσι; Γιατί μου έλανε πως είσοηνα ώγατός, πάγκalos; Είσαι μαύρος, μαύρος σαν τή νύχτα, —ποτέ ποτέ δέ θά μπορέσεις νά μου άρέσεις. Έγώ είδα, ότι αγαπώ—είνα, απαλό σαν τ' άφρογάλα, λεπτό και ντελικάτο σαν τό «οστρίσα» τό λουλουδι, ώραίο σαν τήν πετιλούδα.

Ο ΒΑΣΙΛΙΑΣ.—Είμαι φρενίτικο οάς ένας άντικαιοπρασιμός, άδειο οά μιά σαπουνόφουσκα.

ΣΟΥΝΤΑΡΣΑΝΑ.—Έστω—μά δέν μπορώ νά σταθώ κοντά σου—δέν μπορώ, πως τό θέλεις! Πρέπει νά φύγω μακριά άπό δω. Σμιζίμο μαζί σου δέν είναι δυνατό! Δέν μπορεί νά είναι παρά ένα φρενίτικο σμιζίμο, —άναπόφευκτα ή σκέψη μου θ' άλαργεύει άπό σένα.

Ο ΒΑΣΙΛΙΑΣ.—Όυτε νά δοκιμάσεις λιγάκι δέ θά θέλεις;

ΣΟΥΝΤΑΡΣΑΝΑ.—Δοκιμάζα ως τά χείδες—μά όσο περισσότερο δοκιμάζω, τόσο περισσότερο ή καρδιά μου επαναστατεί. Άν μένω μαζί

σου θάχω πάντα νά με κινηγή ή σκέψη πως δέν είμαι άγνή, πως είμαι κίβδηλη και άπιστη.

Ο ΒΑΣΙΛΙΑΣ.—Καλά, λοιπόν, μπορείς νά φύγεις όσο θέλεις μακριά άπό μένα.

ΣΟΥΝΤΑΡΣΑΝΑ.—Μά δέν μπορώ νά φύγω μακριά άπό σένα—άκριβώς γιατί δέ μ' έμποδίζεις νά φύγω. Γιατί δέ με κρατείς; Γιατί δέ με κρατείς άπό τά μαλλιά, λέγοντάς μου, «Θέ θά φύγεις; Γιατί δέ με χτυπάς; Ω! Τιμώρησέ με, χτύπησέ με, τσάκισέ με με τά δυνατά σου χέρια! Μά ή παθητική σου σιωπή μ' εξαργιώνει—Ω! δέν μπορώ νά τό ύποφέρω!

Ο ΒΑΣΙΛΙΑΣ.—Πώς φαντάζεσαι πως είμαι σι' αλήθεια σιωπηλός; Που τό ξαίρεις πως δέ δοκιμάζω νά σε κρατήσω;

ΣΟΥΝΤΑΡΣΑΝΑ.—Ω! Όχι, όχι!—δέν μπορώ νά τό ύποφέρω αυτό—πες μου δυνατά, πρόσταξέ με με τή φωνή τής βροντής, ανάγκασέ με με λόγια που θά σβήσουν κάθε άλλον ήχο σι' άφτιά μου—μη μ' αφήνεις νά φύγω τόσο εύκολα, τόσο μαλακά!

Ο ΒΑΣΙΛΙΑΣ.—Θά σ' αφήσω ελεύθερη, μά γιατί νά σ' αφήσω νά χωριστείς άπό μένα με τό άγριο;

ΣΟΥΝΤΑΡΣΑΝΑ.—Δέ θά μ' αφήσεις νά χωριστώ άπό σένα με τό άγριο; Καλά, λοιπόν, φεύγω!

Ο ΒΑΣΙΛΙΑΣ.—Φύγε.

ΣΟΥΝΤΑΡΣΑΝΑ.—Λοιπόν, κανένα φταίξιμο δέ θάχω. Μπορούσες νά με κρατήσεις με τή βία, μά δέν τόκανες! Δέ με μπόδισες—και τώρα θά φύγω. Πρόσταξε τούς σκοπούς σου νά μποδίσουνε τό φεγγίό μου.

Ο ΒΑΣΙΛΙΑΣ.—Κανείς δέ θά σταθεί στο δρόμο σου. Μπορείς νά φύγεις, ελεύθερη σαν τό σύννεφο τής μπόρας που τό κυνηγά ή θύελλα.

ΣΟΥΝΤΑΡΣΑΝΑ.—Δέν άντέχω πιά—κάτι τι μέσα μου με σπρώχνει νά φύγω—σπάζω τήν αλυσίδα που με κρατά στήν άγκυρά μου! Ίσως νά βουλιάζω, μά δέ θά γυρίσω πιά.

[φεύγει έξω μ' όρμη.]

[Μπαίνει ή ΣΟΥΡΑΪΚΑΜΑ, τραγουδώντας.]

Τραγούδι.

Τι θέληση είναι αυτή ή δική σου νά με στείλεις πάντα μακριά σου; Έγώ, όμως, πάλι θά γυρίσω στα πόδια σου, άν έλες τίς περιπλανήσεις μου.

Είνα αγάπη αυτή ή δική σου, τόσο νά μ' άνηφας; Τά χαιδευτικά σου χέρια με σπρώχνουν πέρα, —γά νά με τραβήξουν πάλι πίσω στήν άγκαλιά σου! Ω Βασιλιά μου, τί είναι, λοιπόν, αυτό τό παιχνίδι που παίζεις στο βασίλειό σου;

(άκολουθεί)

ΣΥΝΑΥΛΙΕΣ

Ανίδειοι της μουσικής, άμύητοι εις τὰ μυστήρια της μαγικῆς τῶν ἤχων, ἐπήγαμε πάλιν εἰς μίαν ἀπὸ τὰς συναυλίας ποὺ δίδονται τόσον τακτικά στὸν καιρὸ μᾶς, μετὴν ἀπεγνωσμένην πρόθεσιν νὰ βεβαιωθῶμεν ἂν εἴμεθα ἀληθινὰ ἀνεπίδεκτοι σὲ μάθησι καὶ αἰσθητικότητι.

Ἐπληρώσαμε μόνον εἰς τὸ Κράτος διὰ τὸ δικαίωμα τοῦ μαθήματος μᾶς, τοῦ Ἑλληνικοῦ Ὁδείου εὐγενῶς προσφέροντος αὐτὸ δωρεάν. Ἀνάποδα πράγματα ἴσως...

Ἦταν ἡ 12ῃ συναυλία εἰς τὸ Σαλὸν Ἰντεάλ, εὐτυχῆς δὲ συγκυρία νὰ ἐμφανίζεται καὶ μία μεγάλη φήμης τεχνίτρια τοῦ βιολοντσέλλου προσερχομένη ἐκ Γαλλίας, ἡ κυρία Caponsacchi.

Ἦγοράσαμεν τὸ πολυσέλιδον πρόγραμμα ἀντὶ δύο δραχμῶν διὰ νὰ μελετήσωμεν προκαταρκτικῶς τὴν ἀνάγνωσιν τῆς συναυλίας. Ἔτσι: εὐτελεῖς ποὺ εἴμαστε, θυμώσαμε διότι εὐρήκαμε μὴ σελίδα μετὸς τίτλους τῶν ἔργων, ἀλλῃ μιάμιση μετὴν βιογραφίαν δύο εὐρωπαϊκῶν συνθετῶν, μίαν ἀκόμα μετὴν φωτογραφίαν τῆς Κας μετὸ δυσπρόφορον ὄνομα, τὰς δὲ λοιπὰς δώδεκα μετὰ διαφημίσεις ἄλλων συναυλιῶν, ὑποδημάτων καὶ σιδηρικῶν. Ἐν τούτοις «ἀνάγνωσις προγράμματος» εἴμπορεῖ νὰ μὴ σημαίνει ἐκεῖνο ποὺ ἐμεῖς φανταζόμεθα καὶ ὁ θυμὸς μᾶς μετριάζεται καὶ σβύνει. Εἴμεθα εὐτελεῖς, θυμώνομε ξαφνικά, ἀλλὰ εἴμεθα καὶ λογικοὶ καὶ αἱ ἀπαιτήσεις μᾶς περιορίζονται χωρὶς μεγάλας δυσκολίας.

Τέλος πάντων τὸ πρόγραμμα ἐξετελέσθη, τὸ ἀκούσαμε μετὰ πολλὴν προσοχὴν ὥστε νὰ κουραστούμε καὶ βγαίνοντας ἀπὸ τὴν ἀποπνευκτικὴ ἀτμοσφαιρὰ τῆς πλήμμυρισμένης αἰθούσης νὰ ἀισθανθῶμε ἀνακούφισιν.

Ὁ ὀλίγος ἐγωϊσμός μᾶς δὲν μᾶς ἐπιτρέπει νὰ δεχθῶμεν ὡς ὀριστικῶς ἀδύνατον τὴν ἀναγωγὴν μᾶς εἰς τὸ σύστημα τοῦ πολιτισμοῦ, καὶ μένομεν πάλιν εἰς τὸ βασανιστικὸν δίλημμα: ἢ ἐμεῖς εἴμεθα ἀγριάνθρωποι ἢ αὐτοί.

Τί κάμνου, λοιπόν, ἐκεῖ: Τί εἶδους ἀπόλαυσις προσφέρεται; Μυστήριον! Ἐν τούτοις κάτι εἶναι. Ἄνθρωπος Μητροπούλου ὀνόματι, ρυθμίζει τοὺς ἤχους ἐνὸς πλήθους ὀργάνων εἰς σύνολον. Ἐπάρχει ἐκεῖ χαλκὸς ρωμαλέος καὶ πολεμοχαρής. Χορδαὶ ἀναδρυτήριαι, πανηγυρικαί, γελῶσαι καὶ κλαίουσαι, παίζουσαι καὶ φιλοσοφούσαι, ὕμνουσαι, καταρῶμεναι καὶ ἐκμυστηρευόμεναι τοὺς λυγμούς των εἰς παράδοξα κινεῖσθαι ἀπὸ λεπτῶν ξύλων θρυός. Ἐπάρχει δέρμα αἰγὸς ἀπηχοῦν ἀπειλὰς, γόους καὶ μήκθυμους, τύμπανα καὶ κύμβαλα ἀλαλαγμοῦ. Συμφυρμὸς ἔρρυθμος. Ὁ χάλυψ δὲν ὑστερεῖ ἀλλὰ καὶ σιδηρὸς ὑπάρχει. Καὶ λίθος καὶ πηλός. Πᾶσα ὄλη ἀνεσάτω τὸν Κύριον!

Τεντώνομεν ὅσον ἠμποροῦμεν τὸ δεξιὸν μᾶς

αὐτὸ. Ὅλον τὸ σύστημα τῆς ἀκουστικῆς μᾶς διοργανώσεως ἐντείνει καὶ τὴν τελευταίαν τοῦ προσπάθειαν νὰ ὑπηρετήσῃ τὰ ἐσώτερα τοῦ ἐντληπτοῦ μᾶς. Ἔχομεν σοβαρὰς ἐλπίδας. Θὰ συλλάθωμεν τὸ μυστήριον. Θὰ ἐνστερνισθῶμεν τὴν ἔκφρασιν ἀίσθημάτων καὶ ἰδεῶν. Μαγνητικὴ ὑπερκόσμιος ἄλυσσις θὰ μᾶς συνδέσῃ ἐν ὑπνωτιστικῇ ἐκστάσει μετὰ ἀγνωστους κόσμους μυστηρίων διὰ μέσου Βύρωνος, Μάμφρετ, Σοβιάν, Μητροπούλου καὶ διαφόρων ἤχηρῶν σκευασμάτων ποὺ συμπιέζονται ἐν ρυθμῷ τὸ πολύχρωμον ὕγρον εἰς τὸν ἀκουστικὸν μᾶς πόρον. Πράγματι, ἰδοὺ, κάτι συνελάθωμεν. Καὶ μάλιστα ἀπὸ τὰ κέρατα.

Εἶναι πολὺ παλαιὰ ἡ ἱστορία μᾶς.

Ἦταν μιά φορά ἐκεῖ στὰ βόρεια τῆς Ἀνατολῆς ἕνας ἀπέραντος κήπος ἀπὸ δέντρα κατὰ λογῆς γεμάτος καρπούς. Στὸν κήπον αὐτὸν ἦσαν ἄνθρωποι καὶ ζῶα ποὺ τραγουδοῦσαν καὶ ἐχόρευαν. Ἄρκοδες, φεῖδια, ἀηδόνας. Τόση εὐτυχία βατίλευε ποὺ σὲ καμμιά καρδίαν καὶ κανένα μυαλὸ δὲν ἤρθε νὰ σταθῇ κανένας θεός.

Μιά μέρα παρουσιάστηκε ἕνας Ἑβραῖος ἐρχόμενος ἀπὸ τὴν μεριά τῆς μεγάλης θάλασσας. Ζητοῦσε «πράγματα» καὶ εἶχε φορτίο ἀπὸ πᾶσά φάρια. Ὅταν εἶδε πῶς οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖ δὲν εἶχαν ἀνάγκη οὔτε ἀπὸ πᾶσά φάρια οὔτε ἀπὸ κανένα εἶδος θησαυροῦ ἔπεσε σὲ μεγάλη σκέψη. Ὁ Ἑβραῖος δὲν ξέρει τί εἶναι ἄνθρωπος ποὺ δὲν εἶναι καὶ πελάτης. Δὲν ἀργήσῃ νὰ βρῇ πρᾶγμα γιὰ νὰ τοὺς φουρνίρῃ. Καὶ τοὺς ἐφούρνισε τὸ θρησκευτικὸν ἀίσθημα. Τόσο τοὺς θάμπωσε μετὰ τὸν ἐξάσιον αὐτὸν θησαυρὸν, ὥστε οὐκ ἔμελλε τὰ δέντρα τοῦ ἔδωσαν ὡς πληρωμὴ ἀλλὰ καὶ τοὺς ἰδίους τοὺς ἑαυτούς των. Εἶχαν ἀποκτήσει Κύριον. Μεγαλύτερη ἐφεύρεσις δὲ στάθηκε στὴ δημιουργία. Ἡ κερδοφόρα βασίλισσα. Τὸ αὐτὸν τοῦ ἐκμεταλλευτικοῦ πνεύματος. Μπράβο, Μωῦσῆ!

Τί ἐλέγαμεν; Ἄ, πῶς οἱ ἄνθρωποι ἔχασαν τὴ φωνὴν τους. Πῶς ἔπαψαν νὰ τραγουδοῦν. Ὅχι, κάτι ἄλλο: Πῶς ἐγέναν ἢ μηχανές καὶ τὰ συνεργεῖα. Καὶ ὁμῶς οὕτε αὐτό. Ἄ, μάλιστα, τὸ βρήκαμε: Πῶς ἐγένεν ἡ ὀρχήστρα!

Ἀλλὰ τί σημασίαν ἔχουν διὰ αὐτὰ; Τί ἐνδιαφέρει ἂν ἡ ὀρχήστρα εἶναι δημιουργήματα τῆς ἐννοίας τῆς κυριότητος ἢ ἐξάρτημα τοῦ ἀστικοῦ κεντρικοῦ;

Πῶς; Ἄλλ' αὐτὸ ἦταν τὸ μάθημά μᾶς.

Ὅτε οἱ γλυκοσμοὶ τοῦ ἀκουστικοῦ μᾶς αἰσθητηρίου, οὔτε ὁ ρυθμικὸς χορδὸς καὶ τὰ ἐναρμόνια ἀπὸ πλῆθος καμπύλες σχεδιάσματα τῶν ἄνω ἄκρων τοῦ κ. Μητροπούλου εἰς τὸ ἐναέριον ταμπλὸ ἐπάνω ἀπὸ τὸ δάσος τῶν δοξαριῶν, οὔτε ἡ κατάφυξις τῶν ἀντιστροφῶς καθημένων κυρίων τῶν θεωρεῖων, καὶ τοῦ λοιποῦ ἀνθρωπίνου ὄλκτου τῆς σάλας, οὔτε ἡ θαυμαστὴ δεξιότης τῶν δύο πα-

χουλῶν χειρῶν τῆς φημισμένης βιολοντσελίστριας, οὔτε ἡ πᾶσα σοφία καὶ αἰσθητικὴ λεπτότης τοῦ ἠχηροῦστοιχείου μετὰ ὅποιοιδήποτε διάφοροι Σοβιάν, Φωρέ, Σαὶν-Σαένκα! λοιποὶ σεβρίζουν τὴν πνοὴν τῆς ὑπάρξεως των εἰς τὰ χάσκοντα πτερύγια τῶν ἀνθρωπίνων ὤτων.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΣΧΟΛΙΑΖΟΝΤΑΙ

ΓΕΡΜΑΝΟΙ ΗΘΟΠΟΙΟΙ ΣΤΟ ΠΑΡΙΣΙ

Καθὸς μᾶς πληροφορεῖ ἡ «Ἡμερησία τοῦ Βερολίνου» εἰς ἓνα ἀπὸ τὰ τελευταῖα φύλλα της, ὁ διαυθυντὴς τοῦ «Ρεναισάνς Τεάτερ» τοῦ Βερολίνου κ. Θεόδωρος Τάγκερ προσεκλήθη στὸ Παρίσι ὡς φιλοξενούμενος τοῦ «Θεάτρου τῶν Ἡλαιοῶν». Ἐκεῖ ὁ κ. Τάγκερ πρόκειται μὲν ἔναντι ὁμιλοῦ διακεκριμένων Γερμανῶν ἠθοποιῶν νὰ ἐκτελέσῃ κατὰ τὸν ἐρχόμενον Ἀπριλίον ἔργα τοῦ Στρίντμπεργ, τοῦ Βέντεκιντ, τοῦ Χάουπτμαν καὶ μερικῶν νεωτέρων ἐκπαιστωμένων. Τὴν αὐτὴν ἐποχὴν εἰς τὸ «Ρεναισάνς Τεάτερ» τοῦ Βερολίνου θὰ φιλοξενηται ἡ Γαλλία ἠθοποιῶς δις Πιτέφ.

Τὸ γεγονός τᾶχατε αὐτὸ νὰ ἔχη μόνον καλλιτεχνικὴν σημασίαν; Φυσικῶς, πολιτικὴν δὲν ἔχει, οὔτε θὰ ἔπρεπε νὰ ἔχη. Ὅμως εἶναι βέβαιον ὅτι οἱ ἄνθρωποι καὶ οἱ λαοὶ δὲν θὰ εἶχαν καλύτερον μεσάζοντα ἀπὸ τὸ θέατρον καὶ τὴν Τέχνην γενικῶς, διὰ νὰ γνωρισθῶν καὶ ν' ἀγαπηθῶν μεταξὺ των. Ἀλλοίμονον σὲ κείνους, ποὺ δὲν ἔχουν οὔτε θέατρον, οὔτε Τέχνην!

ΤΑ ΕΓΓΡΑ ΤΟΥ ΛΕΜΠΑΧ

Ἡ χήρα τοῦ περιφήμου ζωγράφου Φράντς Λέμπαχ ἐδώρησε τὴν πολυτίμητον πινακοθήκην τοῦ ἀποθανόντος συζύγου της εἰς τὴν πόλιν τοῦ Μονάχου. Ἡ πινακοθήκη αὐτὴ περιλαμβάνει πορτραῖτα διαφόρων ἐπιφανῶν ἀνδρῶν καὶ ὀφθαλμῶν γυναικῶν, καμωμένα ἀπὸ τὸ θαυματουργὸν χροστήριον τοῦ μεγάλου Γερμανοῦ πορτραίτοστα, καθὸς ἐπίσης ἀντίγραφα τοῦ ἔργων μεγάλων κλασικῶν διδασκάλων καὶ πρωτότυπα τῶν Ροῦμπενς, Χόλμπαϊν, Μπασσάνο, Ρένουδς καὶ ἄλλων.

Τώρα θέλετε νὰ μάθετε ἂν ἡ χήρα ἐνός Ἑλληνοῦ Λέμπαχ θὰ ἦτο τόσον γεναιοδωρῆ; Λοι-

Χαρίζομεν λοιπόν καὶ τὴν ὀρχήστραν σας καὶ τὰ μουσικὰ ὑπάρχοντά σας καὶ ἀναχωροῦμεν πάλιν διὰ τὸ βουνὸν μᾶς, ὅπου τραγουδοῦμε καθένας μοναχὸς του ἕως νὰ ζυγνήσουμε...

SENIO

Ἡ περίφημη βερολινέζα καλλιτέχιστα Γκαβέλα Βερμπετσοβιτς, ποὺ ἀφῆσε ἐποχὴ ὡς Μελούτινα Κορνισὸν στὴν «Κλοκά» τοῦ Λέχα.

πὸν, ὄχι! Πρῶτον διότι ὁ μακαρίτης σύζυγός της, ὁ «Ἑλληνας καλλιτέχνης», θὰ πέθαινε στὴν ψύχα καὶ δεύτερον διότι θὰ εὐρίσκατο ἕνεκα τοῦ πρώτου «διότι» εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ βάλῃ εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν τὰ ἔργα τοῦ ἀνδρός της, γιὰ νὰ μὴ πεθάνῃ καὶ αὐτὴ τῆς πείνας. Καὶ τοῦτο διότι ὑπάρχει ἓνα τρίτον «διότι».

Διότι τὸ Κράτος, ὡς ἑλληνικὸν καὶ αὐτὸ, θὰ προτιμοῦσε ν' ἀγοράσῃ μίαν νέαν καντιλλάκ διὰ τὸν κ. Ἰπουργὸν της... Ἀντιλήψεως παρὰ ἓνα πίνακα διὰ τὴν Ἑθνικὴν Πινακοθήκην του.

Ἡ ΕΚΔΙΚΗΣΙΣ ΤΩΝ ΑΠΟΛΥΘΕΝΤΩΝ (II)

Ὁ ἀρχικλακέρ τοῦ «Θεάτρου Βέρδη» τῆς Φλωρεντίας, καθηγητὴς Γιοζέλι, εὐρέθη εἰς τὴν ἀνάγκην ν' ἀπολύσῃ ἄρκετους ἐκ τῶν ἀνθρώπων

του, διὰ τὸν λόγον ὅτι αἱ ἀπαιτήσεις των δὲν ἀνταπεκρίνονται πρὸς τὴν ἀπόδοσιν τῆς ἐργασίας των. Ὅταν ὁμῶς, ὑστερ' ἀπὸ ὀλίγας ἡμέρας, ὁ ὀδομηκονταπενταετής θεατρικὸς τύραννος ἐβγαίνεν ἀπὸ τὸ σπίτι του, ὑπέστη μίαν ἀγρίαν ἐπίθεσιν ἐκ μέρους τῶν ἀπολυθέντων ὑπαλλήλων του, τῆς ὁποίας ἀποτέλεσμα ἦτο νὰ μεταφερθῇ εἰς τὸ Νοσοκομεῖον. Τὸ δράδυ τῆς ἡμέρας ἐκείνης, τὸ «Θεάτρον Βέρδη» τῆς Φλωρεντίας ἐμεινε διὰ πρώτην φορὰν ἀπὸ τῆς ἰδρύσεώς του χωρὶς κλάκων.

Ἡ ἐκ Φλωρεντίας εἰδησις ἠμπορεῖ νὰ ἀποδείξῃ εἰς τὸ ἀνίδειον ἑλληνικὸν κοινόν, ὅσοιον κολοσσαιοῦ ἔργον ἀνέλαβαν αἱ μητέρες τῶν Ἑλληνίδων πρωταγωνιστριῶν, αἱ ὁποῖαι ἐξασφαλίζουν μόναι διτι ἀπαιτεῖ ἄλλο ὀλόκληρον ὀργάνωσιν ἀνθρώπων μετὰ ἠχηρὰ χέρια!

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΑΡΓΟΣ

ΚΟΜΜΑΤΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΝΕΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΣ ΤΗΣ "ΓΚΑΡΣΟΝ, ΒΙΚΤΩΡΟΣ ΜΑΡΓΚΕΡΙΤΤ "Η ΚΟΚΚΟΤΑ,"

(που κυκλοφορεί εντός ολίγων ημερών. Έκδοσις Έταιρίας «Παρασκηνία»).

Πρόλογος

Σ' αυτό το βιβλίο, που εξεδόθη πρό ολίγων ετών, δέν έχω αλλάξει, ούτε μία λέξη. Ο καιρός ανέλαβε, όχι να εξαλειφί, αλλά να υπογραμμίσω κάθε έννοια.

Μπορώ να αναγράψω, λέξη προς λέξη, τις λίγες γραμμές που μου έχρησάμεσαν τότε για πρόλογος.

«Η μελέτη αυτή—όπου αναγκαίως μάς φέρει κάθε επισταμένη έρευνα, των όρων της γυναικας στη σημερινή κοινωνία—επιθυμώ να τό τονίσω—δέν θίγει κανένα, δέν ατίρφεσαι έναντιον ουδενός... ο συγγραφεύς ήθουήθη, χάρις εις την εδγάνειαν της Αστυνομικής Διευθύνσεως να παρακολουθήσθω από κοντά τον οργανισμόν της Αστυνομίας των Ηθών. Η εικών που θα εβρετε στις σελίδες του βιβλίου αυτού είναι ολίγον παραλλαγμένη αλλά πάντως πιστή.

«Δέν φέρω πρό των δικαστών, περιγράφων με αλλοιωμένα χαρακτηριστικά, τό τάδε ή τό τάδε πρόσωπον, όχι... αλλά ένοχοποιώ ένα φρικτόν σύστημα, προερχόμενον από ήθη και άδικους νόμους, του όποιου ή υπόστασις, στον είκοστόν αιώνα, θα εκπλήξη μίαν ήμέραν την ήθικην συνείδησιν, όπου ή επιστήμη ολίγον και ολίγον θα άκτελέσθω την εκπαιδευτικήν της εργασίαν.

Αυτό πρέπει να γίνη, είναι απαραίτητον. Η ήθικη και φυσική υπόστασις της φυλής εξαρτάται από την εξυγίανσιν αυτήν.

Ο πόλεμος, παρά την ήθικην εξέλιξιν του φεμινισμού, δέν έφερε καμμίαν αλλοίωσιν εις την τάχην της γυναικός.

Ολέθριες συνέπειες του τσερτισίου τυφώνος. Η διαφθορά άχειροτέρευσε και ιδίως ή διαφθορά της αστικής τάξεως... Η σύφιλις διεδόθη με τόσην δύναμιν... και έμόλυνε τον πληθυσμόν όπως ή αναλογία έφθασε «ένα προς δύο»... και έν τούτοις εξακολουθε ή δουλεία εις τό προλεταριάτον του έρωτος.

Ίσως θυνηθούν αι σελίδες αυτές, που καταγγέλλουν τό κακόν, να τό μετριάσουν.

Ας τολμήσωμεν να κοττάξωμεν την πληγήν στο φώς της ήμέρας, ένα άπόστημα που τό στύδον θεωρείται πλέον μονογιάτρεμμένο.

Δέν υπάρχει άνάταξ άρρώστια παρά εκείνη που μία υποκριτική κοινωνία άρνείται να θεραπεύσθω.

ΒΙΚΤΩΡ ΜΑΡΓΚΕΡΙΤΤ

Από την άπόφασιν του κ. Κλεμάνσώ, Υπουργού των Έσωτερικών της Γαλλίας. Είς τό Ντεργκιμόν 14 Οκτωβρίου 1906.

«Αλλοίμονο! εβρίσκομαι τώρα αντίμετωπος με την χειροτέραν κατάπτωσιν του άνθρωπισμού, με την χειροτέραν κτηνώδη δουλείαν, με τό φοβερόν πρόβλημα ενώπιον του όποιου έντρομοί όποχορούν και αυτοί οι σοσιαλισται, με τό πρόβλημα της ΕΚΠΟΡΝΕΥΣΕΩΣ.

Ο κ. Υπουργός των Έσωτερικών είναι ένταταλμένος να επιλέττη και να επιβάλλη τον κανονισμόν μιας υπηρεσίας έπαισχύντου.

Διά τό διεφθαρημένα ένστικτα του άνδρός πληρώνει ή γυναικα.

«Αν ήτο δυνατόν να εβλέπατε να παρελαύνουν, πρό της Δικαιοσύνης του Τμήματος της Ασφαλείας των Ηθών, τά δυστυχισμένα αυτά πλάσματα, ηλικίας από 15 ως 60 ετών που συγκεντρώνουν όλόκληρη την ανθρωπινήν δυστυχία, θα εοκέπευθε όπως εγώ, ότι δέν έπρεπε, χάριν της δημοσίας ήθικης, να τάς φυλακίζωμεν διότι παρέβησαν σχετικούς κανονισμούς του όποιους δέν είχομεν δικαίωμα ήμεεις να τάς όρίσωμεν.

Με επιδαρύνουν με την επίβλεψιν της δημοσίας υγείας, ή όποια άπειλείται από την λεγεώνα των κοινών γυναικών. Όφείλω να δηλογοήσω ότι ή υπηρεσία μου πράττει τό καθήκον της ανέλλιπώς και ΑΝΕΓ ΟΥΔΕΝΟΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ διότι όλα τά μέτρα που λαμβάνομεν, άντίκεινται εις τάς αρχάς κάθε φιλανθρώπου δικηέσεως.

Δέν άρνόμαι ότι ή αστηρότης αυτή μετριάξεται, από τά φιλονήρωπα αισθήματα του υπαλλήλου, αλλά και εκεί ακόμη πρέπει να διαρρωθούν τόσα κακώς κείμενα

«Α! αυτή ή Κλό. Η Αννέτα την αγαπούσε πολύ μ' όλα τά διεφθαρημένα ήθη της που την ένοχλούσαν. Πώς ήταν δυνατόν να φέρεται έτσι με τους άντρες; Της φάνηκε πως εδλεπε μπροστά της τό γελαστό ξανθό μουτράκι της φιλενάδας της και πως άκουγε την ειρωνική φωνή της:

«Έσύ είσαι καμωμένη για να σε τυλίγουν, δέν σε νοιάζει, αι; να σε βάζουν να αρχινάς τό μεροκάματό σου στις όκτώ αντί στις έγγηά, να σου κλέδουν την ώρα που μπορείς λίγο να ανασάνης; Να σε χώνουν ως τις δύο τό πρωί σε μία κάμαρα χωρίς άέρα; Είναι άίσιχος! Τι διάβολο κάνουν οι Επιθεωρητάδες της εργασίας;»

Μία χερούκλα άρπαξε την Αννέτα απ' τό μπράτσο:

Ξαφνιαστήκε. Κοντά στο πρόσωπό της παρουσιάστηκε ένα μοδτρο, με άγριαμένα μάτια και μάθρες μουστάκες σαν βούρτσες, που της ειπε διατακτικά:

- Στό τμήμα.
—Γιατί; διεμαρτυρήθηκε φεργόντας αντίσταση, τρώμαγμένη.
—Στό τμήμα χωρίς κουδέντες... άπαγορεύεται να σταματάτε στα πεζοδρόμια...
—Μά γελιάστε, κύριε, αφήστε με.
—Τά ξερομε αυτά, τά ξερομε. Έμπρός όρόμο.

Κάπου κάπου άκούγεται καμμία φωνή, ένας λυγμός, μια άγανάκτηση, μια διαμαρτυρία. Έπειτα τους ξαναπιάνει βουδαμάρα, ένα βάρος τους πλακώνει. Έώρα ή Αννέτα μπορεί να βλέπη όλόκληρο τό διαμέρισμα. Κοντά στον τοίχο, στην άπέναντι γωνιά, είναι άραδιασμένοι άντρες, χαμμάληδες, άληγτες με ύπουλο μάτι, γέροι με μάτι θαλωμένο, όλοι πένθημα δείγματα άθλιότητος. Στη μέση ένα τραπέζι με χαρτιά, χωροφύλακες με πολιτικά περιμένουν, άλλοι καθιστάι, άλλοι όρθοί, άλλοι εξετίχουν αυτοούς πουρχονται, άλλοι γράφουν. «Αυτοί εκεί είναι ή αστυνομία των ήθών» ψιθυρίζει ή κοκκινομαλλούσα. Παραηκολούθησε τό βλέμμα της Αννέτας και κατάλαβε πως είναι πρωτάρα. «Εκείνοι εκεί... της δείχνει ένα άλλο τραπέζι σε μία γωνιά... αυτοί είναι οι μυστικοί αστυνόμοι, τά λαγωνικά που μίς κινηγούν στη συνοικία μας...»

Φράσεις όλόκληρες, δικαιολογίες της έρχονται στα χείλη. «Ήθελε να τά πηδλα μαζί, να φωνάζη την πλάνη, την προσβολή, τό όνομά της, την τιμία ζωή της. Δέν μπόρεσε παρά να άρθρώσθω.

—Η πρώτη φορά, αυτό είναι φοβερό, κάνετε λάθος...

Ο χωροφύλακας τη διέκοψε.

—Όλες είναι παρθένες, βέβαια, τι λόγος!

Μή, κύριε Ραούλ...Μή, όχι, όχι...

Ένας έλαφρός θέρυθος πάλης, ένα γαργαλιστικό γέλοιο άκούγότανε πίσω απ' την πόρτα. Η κυρία Ντουμές, καθώς έτοιμαζότανε να αναίξη, στάθηκε καταπράσινη. Πάλι αυτή ή καμαριέρα... Ξαφνικά, έλη ή χολή απ τις παληές της πίκρες, την έσφιξε στο λαιμό. Δέν θάταν λοιπόν ποτέ δυνατόν να δη ή άντρας της μία όποιαδήποτε γυναικα χωρίς να τον απρώξη τό ένστικτο κοντά της, παρά τους όρκους του, την τιμή του...

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΚΛΟΥΝ

Ήταν μόλις όκτώ ετών, ήταν όμως μεγάλος καλλιτέχνης. Όταν ο πατέρας και οι δύο θεοί του μπογιατίζαν τό μούτρο τους, με τό όποιο τό θράδω θα γελούσε τό κοινό, ο μικρός Φρατελλίνι τους κοίταζε και συλλογιζόταν: σε λίγο θα κάνω κ' εγώ τό ίδιο. Γιατί ήταν παιδί, βλέπετε, και πιστεύε πως οι μορφασμοί ήταν τό μεγαλύτερο μέρος της έπιτυχίας. Αλλά μήπως δέν πιστεύουν τό ίδιο και οι περισσότεροι γεαροί λογοτέχνες; Ότι πίσω από μία μπογιαντισμένη κωμικία μάσκα έπρεπε να ύπάρχη ένας άνθρωπος, για να προκαλή τον ένθουσιασμό του κοινού, αυτό δέν τώνωιθε ακόμα ο μικρός κλόουν.

Ο μικρός Φρατελλίνι δέν ήξερε, τι έκανε μεγάλους τους μεγάλους Φρατελλίνι. Έπερτιμοσε τό έξωτερικό και ξεγυοσε γι' αυτό τελείως ό,τι ειχε μάθει ο ίδιος, παρά τό νεαρό της ηλικίας του. Και περπατη δηλαδή με τά χέρια, να στέκται με τό κεφάλι κάτω, να χορεύη σίμμου στους ώμους του πατέρα του, να κάνη τό πήδημα του θανάτου, και ίσια κι' ανάποδα, να πέφτη, να κυλιέται, να πηδξ σα λαστιχένιο τόπι και, ακόμα, να παίξη βιολι και να φουά τρομπέττα: ποιά παιδί όκτώ ετών μπορεί να κάνη τόσα πράγματα, παρακαλώ; Ο μικρός Φρατελλίνι όμως τά μπορούσε, μπορούσε μάλιστα και κάτι άλλο ακόμα. Στο σχολείο του τσίρκου ειχε μάθει ήδη, πως ένας άνθρωπος πρέπει να ήχη πεύθαρχία, αν θέλη να κάνη κάτι στην Τέχνη. Όποιος αυτοσχεδιάζει είναι τσαρλάτάνος. Τά πνεύματα αρχίζουν με τη μάθηση και τη σπουδή.

Ο μικρός Φρατελλίνι μάθαινε και σπούδαζε. «Μία μέρα θα γίνη ο καλύτερος απ' όλους μας» έλεγε με περιφάνεια ο πατέρας του Πάολο. Πρό όκτώ ημερών ο μικρός Φρατελλίνι έγινε, πράγματι, ο καλύτερος. Έπέθανε. Δέν ειχε κανένα ρωμαντικό θάνατο του τσίρκου έπέθανε

Η Ρόζα έσκυθε, ξεσκονίζοντας με ζήνηρότητα τό τραπέζι, τέντωνε τό στήθος της και έδειχνε τις δύο μύτες που άνέβκατέδαιναν ρυθμικά, καθώς άνέπνεε, κάτω από τό τσίτινο πουκαμισάκι της. Ο Σαρά κούτταζε που άνέδαιναν και κατέβαιναν προκλητικές.

—Τι θα πάρετε;

Σιωπούσε. Μία άπότομη επιθυμία του κοκκίνιζε τό πρόσωπο, τό βλέμμα του την κατέτρωγε. Αυτό την ευχαρήστησε.

—Μεγαλώνουν, ειπε, άκουμβώντας τό δάχτυλο στις δυο πεταχτές ρόγες του στήθους της, στη μία μετά την άλλη... Διαμαρτυρήθηκε και ξαφνιαστήκε.

—Μά τι κάνετε, τι είναι, ηλεκτρικά κουδούνια,

—Πότε θάρθης να ποζάρης;

—Δέν ξανάρχομαι. Βρωμάει μπαρούτι...

άπλά, όπως πεθαίνουν συνήθως τά περισσότερα παιδιά, από διεφθερίτιδα. Ένώ οι άλλοι Φρατελλίνι θάταν υποχρεωμένοι να εξακολουθήσουν τον κουραστικό όρόμο τους, με γκοφιμάτσες και ταύμπες στον άέρα, ο μικρός κλόουν πήδησε μ' ένα τεράστιο κι' αυτή τη φορά άληθινό πήδημα του θανάτου πρό τον ύδρανα. Έώρα είναι προφυλαγμένος. Το τσίρκο δέν τον άπειλεί πιά με τους κινδύνους του, ούτε και ή ζωή. Πολύ πριν από τον πατέρα και τους θεούς και τους αδελφούς εκέρδισε την αιώνια δόξα.

Δυο μέρες όμως μετά την κηδεία του παρουσιάστηκε πάλι ο πατέρας Πάολο μπροστά στο κοινό με μπογιαντισμένο πρόσωπο και μεγαλωμένο σόμα. Πως ειχ ετάψει ένα άγαπητό παλιό καράκι του, αυτό, βέβαια, δέν άπειλεί πιά τους άλλους. Είναι ένας κλόουν και πληρώνεται ακριβώς για να κάνη τον κόσμο να γελά. Συνήθως χλιμίντριζε όλη ή πλατεία σαν έδγαιναν οι Φρατελλίνι. Αυτή τη φορά όμως ο ήρωισμός του καθήκοντος έδιπλασίασε τον ένθουσιασμό και τη συγκίνηση του κοινού. Ένα δαιμονισμένο χειροκρότημα... ύστερα ξαφνικά μία στιγμή σιωπής... οι θεαται σηχώθησαν όρθοι και έτίμησαν τον παλιάτσο. Έστερα άρχισε τό παιχνίδι και ή εδθυμία σκορπίστηκε σαν πάντα...

Δέκα φορές έκαλοσαν συνήθως τους Φρατελλίνι, μετά τη σκηνή τους, κι' αυτοί έχρονταν πάντα μαζί να ευχαριστήσουν τό κοινό. Αυτό τό βράδυ, που τά χειροκροτήματα δέν είχαν σκοπό να τελειώσουν, βγήκε ο νεώτερος μόνο, ο Φρανσουά, κ' ευχαρίστησε βουδύ. Ο πατέρας Πάολο και οι άλλοι καθόνταν στο καμαρίνι τους γύρω από την καρέκλα, που θα μείνη για πάντα άδειανή.

Ο μικρός κλόουν ειχε μίαν όμορφη σορτίτα. ΒΕΡΟΜΙΝΕΖΟΣ

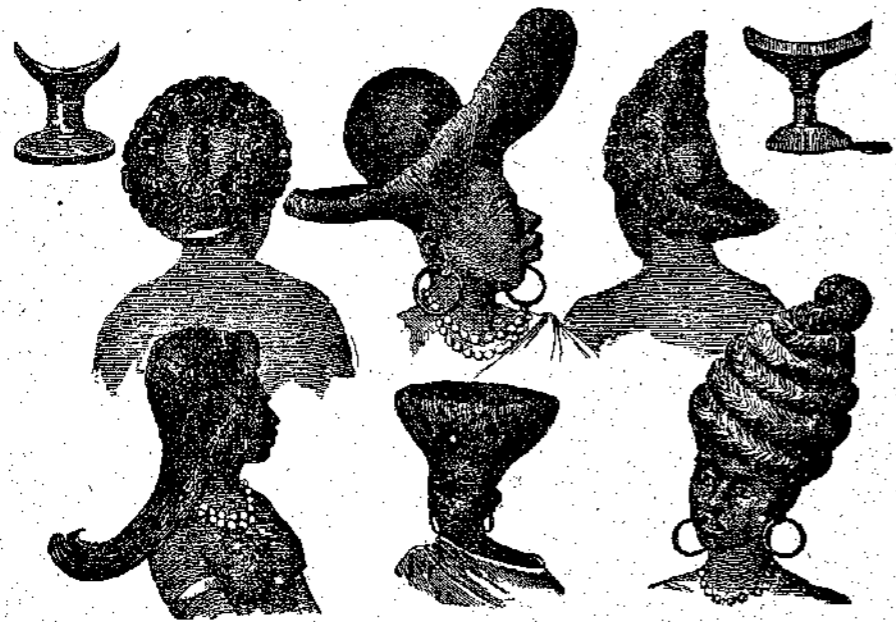
ΠΕΡΙΕΡΓΑ

Η ΑΦΡΙΚΑΝΙΚΗ ΚΟΜΜΩΣΙΣ

Μεταξύ των λαών των δλίγων προοδευμένων της Κεντρικής Αφρικής, των απομονωμένων από τον πολιτισμόν κόσμον, δέν ύφίσταται άγνοία εις τās προόδους και τās απαιτήσεις της κομμώτητος, ή οποία όμως παρ' αὐτοίς δέν έχει εξαλ·χθῆ, εις τρόπον ώστε ν' άρκοθύνται έλλείψει άλλων μέσων, νά καλύπτουν τήν γυμνότητάτων με δέρματα ζώων και αποκόμματα όφασμάτων και νά περιδύλλουν τον λαμόν και τούς βραχιόνας αὐτῶν με περιδέραια και βραχιόλια εκ κοχχυλίων και διαφόρων άλλων μικροσκοπικών πραγμάτων διαφόρων χρωμάτων, τὰ όποια κυρίως μεταχειρίζονται γυναίκες, αί όποια κτενίζονται έλιως ιδιαιτέρως και τās όποιας βοηθούν τὰ ειδικά μαλλιά τους.

Έκεινή ή όποία έχει τοιαύτην κόμμωσιν είναι υποχρεωμένη, κατά τās όρας της αναπαύσεώς της ή όταν κοιμάται, νά έχη κάτω από τὸ κεφάλι της ένα μαξιλάρι ξύλινο, τετράγωνον, εις τρόπον ώστε νά μήν έγ·ζη ή κόμη τὸ μαξιλάρι, αλλά νά μένη άνυβωμένη, για νά μή χαλάση. Διά νά διατηρήσουν τήν κόμμωσιν, αί κυρίες των Αφρικανικών, αντί μπριλαντίνης, που δέν έχουν, κάμνουν μεγάλην χρῆσιν... βουτύρου, τὸ σποιον άποσυγτιθέμενον, λόγω τοῦ θερμοῦ κλίματος, έχει μίαν όσμην έμμετικὴν και τοιοῦτοτρόπως ή κομμωθεΐσα κεφαλῆ γίνεται τὸ καταφύγιον διαφόρων παρασιτων.

Η εικὼν δεικνύει διαφόρους κομμώσεις. Αλλά μήπως και αί κομ·βαί κυρίαί του 1700, διὰ

Επίσης πολὺ παράξενα είναι τὸ κτένισμα των γυναικῶν των άνηκουσῶν εις τήν φυλήν τοῦ «Γκαλά», ή όποία κατοικεῖ εις τὰ μεσημβρινά μέρη της Αιθιοπίας και ή όποία πρόδλίγων μόλις αὐτῶν ύπετάγη από τούς Αδυσαινοὺς.

Με επιδειξιότητα ειδικιτάτου coiffeur κατοποιοῦν τήν κόμην των ακόμη παραδοξότερον από τās όμορφους των της Κεντρικής Αφρικής. Σνήθως, δια τὰ μαλλιά τὰ κάμουν με μακρυά πλεξούδα, τήν όποιαν τυλίγουν στην κεφαλῆ των έν είδη πυρραμίδος ή περιτυλίγουν, συμμετρικῶς στα μαλλιά των μιὰ πλεξούδα από χόρτα, σάν έκείνια που κατασκευάζουν τὰ πλεκτά έπιπλα, έν είδη κανίστρου, ή τὰ ρίχνουν όπίσω σάν καπυσόν Φλωρεντινό, ή τὰ διαιροῦν εις άπειραριθμούς πλεξούδες, τās όποιας κοσμοῦν με διάφορα κοχχυλία και σπανίους λίθους.

Η παρασκευῆ αὐτῶν των περιέργων κομμώσεων επιτυγχάνεται κατόπιν πολυήμερου έργασίας και διατηρεῖται πολὺν καιρόν.

νά ακολουθήσουν τήν μόδαν, δέν αντιμετώπιζαν άτάραχοι τόμαρτύριον τοῦ νά φέρουν έκείνας τās κομμώσεις, που έμοιαζαν σάν κληροί πυργοί. Μήπως και οί ευγενεΐς δέν έφερον τās τοιαύτας ένοχλητικās κομμώσεις ως διακριτικόν της ύψηλῆς καταγωγῆς των, άφοῦ μόνον οί δούλοι δέν είχαν τὸ δικαίωμα νά περιποιούνται τήν κόμην των και ήσαν υποχρεωμένοι νά ξυρίζουν τὸ κεφάλι των διὰ νά διακρίνωνται από τούς ευγενεΐς;

ΛΟΥΚΙΑ ΜΟΙΡΑ

ΕΝΕΚΑ ΠΑΡΩΡΑΣ ΓΑΗΣ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΛΟΓΩΝ Η ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΤΟΥ «ΓΗΝΩΤΕΣΜΟΥ—ΜΑΓΗΝΤΕΣΜΟΥ» ΑΝΑΒΑΛΛΕΤΑΙ ΔΙΑ ΤΟ ΕΡΧΟΜΕΡΟΝ ΤΕΥΧΟΣ.

Η ΣΤΗΛΗ ΜΑΣ

ΚΟΣΜΙΚΑΙ ΑΘΗΝΑΙ

Η χορευτική κίνησις εις τὸν κολοφάνα της δόξης της. Πλήν των διαφόρων κί·νησιγ χορεύουν και εις τὰ διάφορα ξενοδοχεία της πόλεως μας και πρώτον τὸ Σπλ·εν·τι·κ άγκαζάρσις έλεκτηή· τιάς·μπάνι και φιλοξενεΐ εις τās αίθουσας του σάν· άλλους χορευτās και χορευτριάς. Μεταξύ αὐτῶν σημειώνωμεν τās Δας Προβελγγίου, Μαύρου, Πολίτου, Παπαπαναγιώτου, Μενθάνου, Χατζηγεωργίου και τας κ. κ. Καλιγγήν, Νικολόπουλον, Δασκαλάκην και άλλους.

Εις τās τεϊποικιās Δευτέρας του Δευτείου· Ελληνίδων παραηρεΐται επίσης μεγάλη ζωηρότης όσον άφορα τὸν χορόν. Μεταξύ των τακτικῶν θαυμάτων ή Κα και Δες Σωτηριάδη, ή Κα Απέργη, ή Κα Σφήνα, ή Κα Δουριώτη, ή Κα και Δες Χριστοδουλάτου, ή Κα Τυπάλδου, ή Κα και Δες Ζούσουλα, ή Κα Χατζημυζάλη, ή Κα Συννεργιά, ή Δες Κούρτοβιν και άλλες.

Εις τὸ Κα·π·ρί·ς αί πλέον chic πηγάζουν τὸ Σάββατον και βλέπομεν τακτικά νά χορεύουν τήν Καν Τσίλορ, τήν Καν Ανμπροάμη, τήν Δα Φ· Οικονομίδη, τήν Δα Φωφώ Σούτσου, τās Δας Σοφριανού, Χάση Κτωρρίση κτλ.

Μαστίχα· Μαρτίς εις τὸ χωριτωμένο σαιτάκι της Κας Ο·Κάφρεΐ. Παρεκάθησαν ή άραιοτάτη Αγγλις Κα Μάν·ν, ή Κα Αποστολίδη, ή Κα Αναστασιάδου, ή Κα Αντωνοπούλου και οί κ. κ. Δεμοντέ, Μάντζυ, Διαμάντης, Παπαδόπουλος, Ν· Οθωναϊός και ο Στρατιωτικὸς Αιδιουθός της Ιταλικῆς Πρεσβείας. Εις τήν δεξιῶσιν που έγενέτο εις τὸ Ρωσικόν· πρός τιμὴν τοῦ Γάλλου κομφερσασι κ. Μπιουτὸν παρερέθησαν αί Κα Νεγρεπόντη, Κορύλλου, Αχ· Κέρου με κομωρτάκην πραυνόμακρην τουαλέτταν, Π· Αργυροπούλου, Λοβέρδου, Φιλήμονος, και οί κ. κ. Αντος, Δάσκαρης, Σενόπουλος, Δουραλέξης, Ηλιάδης, Οθωναϊός, Αχ· Κέρου και άλλοι.

Αί κατά Σάββατον δεξιῶσεις της κυρίας και τοῦ κ. Ν. Απέργη πάντοτε ενδιαφέρουσα. Η τοῦ παρελθόντος Σαββάτου έκάντως έκτυχῆς από άπόξεως μουσικῆς. Έδωκεν εις τούς προσκεκλημένους τήν ενκαιρίαν νά απολαύσουν τὸ γλυκύτατο τραγούδι της Κας Τζαούου εις τὸν Gid τοῦ Μασανί και τήν Μανον, τήν όποιαν ως πρώτον αὐτῆ έχει τόσο επιτυχῶς κρείσει εις τās παραστάσεις της Μελοδραματικῆς τοῦ Αδείου Αθηνῶν. Ηκούσθη επίσης ή όμοια άπαγγελία της Δας Καυβύση εις τὸ Παγαώδι τοῦ Μαλακίση, τὸ τραγούδι της Κας Α. Ταρσοῦλη και τὸ βιολί της Κας Τζανίδου. Έν τῶν παρερθεέντων, αί Κυρία Ταρσοῦλη με μαύρη τουαλέτταν, Σωτηριάδη επίσης και μάτρο καπελλάκι με γκρι και μαύρες αίρωεΐτες ως και γκριζον ρενάρ εις τὸ μαγιό της, Λουριώτη με θανμασιαν τουαλέτταν μύβ, Χρυσάφη, Καλλιφρονά, Σφήνα, Γεωργιάδη, Τζανίδη, Τζαούση, Κοιτρομπή και οί κ. κ. Χρυσάφης Κιλογιάννης, Απέργης, Λογοθέτης, Σφήνας, Φωκάς, Τζανίδης, Χαριτουλάρης κτλ. Η ενγής οινόδεστοινα πάντοτε άκούρατος έχει πάντα

ένα καλόν λόγον διὰ τὸν κάθε φιλοξενούμενον, ένθ· ο· κ. Απέργης περιάζει με πολλήν χάριν όλους και όλας.

ΜΟΔΑ

Σχεδόν κατηργήθησαν τὰ ταγιέρ ή μάλλον φοροῦνται μόνον πουρ·τουι·άλλε και μόνον ή Δουδρέα εξακολουθεΐ νά έχη εις τήν ιδίαν θέσιν· ποῦ τὰ είχε και θα τὰ έχη πάντοτε. Η Παριζιάνα ποτε δέν θα πάη ούτε εις τὸ φιλικότερα τοῦ χωρις νά φορηΐ φόρεμα μονοκόμματο και επανωφόρι ή φούστα με μεταξωτῆν καζάκαν. Και κάτι άλλο άκόμη κατήγησε, τὰ σκαρπίνα, και φορεΐ μόνον γοβάκια με λουράκι ή με γλωσσαν ή και έντελως νεκρολιε. Τὰ νεκρολιε φορηματα όμως και τὰ ποτὰ μαντλια δέν φοροῦνται πια τὰ άπογευματά και θα ίδητε μανίκα μακρῶ με ανεπαίσθητα ανοικτὸν τον λαμόν.

Η γόυνες πάντοτε πολὺ άν βόνη και γαρνίρουν άπαραίτητως τὰ μαγιό. Ως χρώμα κατά προτίμησιν φορεΐται τὸ κόπ και τὸ λούτε, αλλά και ή ρενάρ γκρι φορεΐται πολὺ.

ΟΛΙΓΑ ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ

Μη προσβάλετε ποτε κανένα με τὰ λόγια σας και άποφεύγετε τήν σχολαστικότητα.

Μη κατακρινετε ποτε τούς άλλους και όταν εδρίσκεισθε εις συντροφίαν μη άσχολήσθε με τὸ τί έκαμεν ο άλλος.

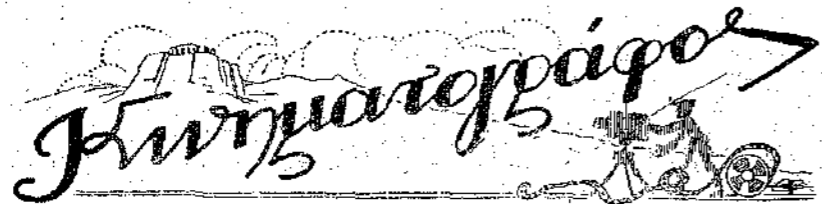
Αποφεύγετε τās άδεξιότητας καθὼς και τās ύπερβολικās έκδηλώσεις θανμασμοῦ. Τήν ύπερβολήν έν γενει πρέπει νά τήν άποφεύγετε, άκόμη και όταν έλαυνεΐτε κάποιον. Ιδίως ο κύριος, όταν άπειθύνεται προς κυρίαν, πρέπει τὰ λόγια του νά εινε μετρημένα, ούτως ώστε νά μη προσέκλινουν τήν προσοχήν τοῦ κόσμου ούτε και νά φέρουν εις άδοκον θέσιν αὐτήν ποῦ τὰ άκούει.

Ομιλεΐτε με χαμηλὸν τόνον φωνῆς. Μη γελῆτε δυνατὰ και μη κρυφομυλῆτε, ούτε νά μιλήτε εις γλωσσαν που δέν τήν καταλαμβάνουν όλοι. Τὰ θέματα έμιλλας μέσα εις ένα σαλόνι ποικίλων και φθάνει νά έχη κανείς λίγη πρωτοβουλία για νά μη ειναι ποτε μονότονος, έντοις δε τὸ πλέον κοινὸ θέμα εινε ευχάριστο, άν τὸ χειρισθῆ κανείς με δεξιότητα. Αυτό εινε τὸ μυστικὸ που κάμνει μερικόνους νά εινε ευχάριστοι σε μιὰ συντροφιά. Ανδρῆ και ο τόνος της φωνῆς συντελεΐ εις τὸ νά φαίνεται ένας συμπαθητικὸς ή αντιπαθητικὸς. Ο τόνος πρέπει νά εινε χαμηλός, βαθύς, γλυκός. Μη συνοδεύετε ποτε τὰ λόγια σας με χειρονομίας και οί κύριοι δε μη όμιλοῦν ποτε με τὰ χέρια στης τσέπης, ούτε νά χαιρετοῦν μιαν κυρίαν με τὸ σάγρο εις τὰ χέρια.

ΤΑ ΚΑΛΥΝΤΙΚΑ ΣΑΣ

Τὸν χειμῶνα διὰ νά μη σκάξη τὸ δέρμα τοῦ προσώπου σας, μην έκτίθεσθε ποτε εις τὸ κρῶ χωρίς νά φορηΐτε κάποιαν κρέμαν, τήν όποιαν άφαιρεΐτε όταν επιστρέψετε σπίτι πλύνοντας τὸ προσώπον σας με λίγο χλιαρὸ νερό, εις τὸ όποιον ρίχνετε λίγας σταγόνες βέματος βενζίνης.

Διά νά άποφεύγετε της ένοχλητικῆς χιονίστρος, μη πλέγεσθε ούτε με πολὺ ζεστό, ούτε με πολὺ κρῶ νερό, αλλά πάντοτε με χλιαρὸ και μη βάζετε τὰ χέρια σας ή τὰ πόδια σας κοντὰ στή φωτιά. Αν παρ' όλα αυτά βγάλετε χιονίστρος, άλείψετε κάθε βράδυ με ένα βαμβάκι τὸ πάσχον μέρος δι' αὐτοῦ τοῦ υγροῦ: Βάμα βενζίνης 30,0—Χλωροφόρμιον 10,0—Acide Salicylique 3,0. ΑΖΙΑΝΤΕ

ΑΥΟ ΝΕΕΣ ΤΑΙΝΙΕΣ

— Ο «Τρωικός Πόλεμος», που προβάλλεται εις τὸ Κινηματοθέατρον «Ἀττικόν» εἶναι ἀναμφιβόλως ἓνα ἀπὸ τὰ θραιότερα ἔργα τῆς θόνης. Θὰ ἦτο ἀστείον ἂν ἤθελε νὰ ἐλέγξῃ κανεὶς τὸν Γερμανὸν σκηνοθέτην τοῦ ἔργου διὰ μερικὰς ἱστορικὰς ἀνακριβείας, ἀκόμη δὲ ἀστείότερον ἂν τὸ Κοινὸν μας ἐθεώρει τὰς ἀνακριβείας αὐτὰς ὡς οὐτελεστὴν μειώσεως τῆς ἀξίας τουκαὶ ἀνεπερίμενε τέλος νὰ μάρτητῃ «Ὀδύσειαν» ἀπὸ τὸν Κινηματογράφον. Ὁ «Τρωικός πόλεμος» εἶναι ἀξιωματικὸς ὡς κινηματογραφικὸν ἔργον, ὡς πιστοπαίησις δηλαδὴ τῶν τεραστίων προσδῶν ποῦ ἔχει πραγματοποιήσει καὶ τῶν μεγάλων μηχανικῶν μέσων ποῦ διαβέβη ἡ κινηματογραφικὴ τέχνη. Τὸ μόνον μειονέκτημά του εἶναι ὅτι, ἐκτὸς τοῦ

ὑπερόχου Ἀλμπερτ Μπάσερμαν, τοῦ ὑποδυμένου τὸν ρόλον τοῦ μάντιος Αἰσάκου, κανεὶς ἄλλος ἠθοποιὸς πρώτου μεγέθους δὲν παίζει εἰς τὸ ἔργον αὐτό. Ἀλλὰ εἰπομεν ἤδη ποία εἶναι ἀξία τῆς ταινίας αὐτῆς, διὰ τὴν ἐκλογὴν τῆς ὁποίας ἡ Διεύθυνσις τοῦ «Ἀττικῶ» εἶναι ἀξία πολλῶν ἐπαίνων.

— Ἐνα νόστρο ταξειδάκι εἰς τὸ παραθόν, μιὰ εὐκαιρία δι' ἑσὺς ἀντὶ τῶν Σκανδυναβικῶν λογογράφων, ποῦ ἐπλημύρισαν μὲ τὰ ἔργα των τὸν κόσμον, νοσταλγοῦν ἀκόμη ὀλίγον Δουμῶν πατέρα καὶ ὀλίγον Ὀθάλτερ Σκότ, ἕνας εὐχάριστος ἀναχρονισμὸς ὑπῆρξεν δ' Ἄδων Καίσαρ τοῦ Βαζάν, ποῦ προεβλήθη εἰς τὸ «Σπλέντιτ». Ἡ Πόλα Νέγρι εἰς τὸ στοιχεῖον τῆς Σκηνοθεσίας ἀρκετὰ καλὴ καὶ παίξιμο ἠθοποιῶν πολὺ εὐσυνειδήτο.

ERZ

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΘΝ. ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ & ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΑΣ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ

Εἰς τὴν πρώτην κατὰ Ἰούλιον κ. ἔ. ἀνακοινωσὴν του, τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον ἀνέπτυξεν ἐν γενικαῖς γραμμαῖς τὰ αἰετα ἀνεῖρα ἀπέβαλον εἰς τοὺς ἰδρυτὰς τοῦ Συλλόγου τὴν ἰδέαν τῆς ἰδρυσεως του, τὴν θέσιν εἰς ἣν ἐθίσκονται ἀπὸ τινῶν ἐθῶν τὰ γράμματα καὶ αἱ τέχναι ἐν Ἑλλάδι, ὡς καὶ τοὺς πραγματικὰς λόγους εἰς οὓς δραπεύονται τὰ παρατηρούμενα ἄτοπα. Ἢδη τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον θεωρεῖ ἐπ' ἀνάγκης ν' ἀνακοινώσῃ τὰ ἐπόμενα:

Ὁ Σύλλογος, ἀνεγνωρισμένος πλέον Σωματεῖον, ἔχει εὐρύτατον πρόγραμμα δράσεως. Συμφώνως πρὸς τὸ Καταστατικὸν του, ὅπερ παρέχει πλήρη εἰκόνα τῶν ἀντικλήσεων, τῶν ἀρχῶν καὶ τῶν βλέψεων αὐτοῦ, ἐννοεῖ νὰ παρὼσῃ εἰς τοὺς κόλπους του πάντα διανοούμενον ἐξ ἀμφοτέρων τῶν φύλων, εἴτε οὗτος ἀσχολεῖται ἐνεργῶς μὲ τὴν λογοτεχνίαν καὶ τὴν καλλιτεχνίαν, εἴτε ἀπλῶς ἀγαπᾷ καὶ ὑποστηρίζει ταύτας, εἴτε διαμένει εἰς τὴν προσιέουσαν, εἴτε ζεῖ εἰς τὰς ἐπαρχίας καὶ τὸ ἐξωτερικόν. Καὶ εἰς τὰ μέλη του ταῦτα ἐννοεῖ νὰ παρὼσῃ ὅλα τὰ μέσα (περιοδικῶν, ἐκδοτικῶν τμημα, θέατρον, βιβλιοθήκη, διαλέξεις, συναυλίας, ἠθικὰς καὶ ὀλιγὰς ἀμοιβὰς, ἐκθέσεις κλπ), ὅπως οἱ ἔχοντες κλίσην ἐξ αὐτῶν ἀναδειχθῶσιν ἀριστοὶ ἔργαται τοῦ πνεύματος καὶ τῆς τέχνης, ἀποδείξουσιν καὶ ἂν εὐρίσκονται οἱ τοῖ, ὅσον ἴσως ἀγνωστοὶ καὶ ἂν εἴναι.

Ἀπαντὰ τὰ μέλη, ἀνεξαρτήτως ἐπιδόσεως ἢ προγενεσιέρας τυχόν δράσεως, εἶνε ἴσα ἀπέναντι τοῦ Συλλόγου. Ὁ Σύλλογος οὐδενὸς ἀτόμου ἢ Σωματεῖον θεωρεῖται κτήμα. Εἶνε κτήμα ἐξ ἴσου πάντων τῶν μελῶν αὐτοῦ.

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον, τὰ μέλη τῶν εἰδικῶν ἐπιτροπῶν, οἱ ἐλεγνταὶ κλπ, ἐκλέγονται ἐλευθέρως κατὰ Μῆτιον ἐκδοσὸν ἔτους ἐπὶ τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως καὶ μεταξὺ ἀπάντων τῶν μελῶν, ἀνεὶ διακρίσεως τινός.

Γλωσσικὸν ἰδίωμα ἐπισημαίνον δὲν ἐπιβάλλει ὁ Σύλλογος. Ἐθεώρησε μόνον σκόπιμον ὡς εἰς τὴν ἐπίσημον αὐτοῦ

ἀλληλογραφίαν μεταχειρίζεται τὴν γλῶσσαν τοῦ Κράτους. Ὅμοιος οὐδένα περιορισμὸν θέτει εἰς τὰς διαφόρους δοξασίας καὶ ἀντιλήψεις, τὰς σχετιζομένας μὲ τὴν λογοτεχνίαν καὶ καλλιτεχνίαν.

Ἡ ὁμαδικὴ ἐργασία φιλολογικῶν καὶ καλλιτεχνικῶν Σωματείων εἰς τὸν Σύλλογον, οὐ μόνον εἰς οὐδὲν ἂ' ἀνακόνη τὴν δράσιν αὐτῶν, ἀλλ' ἀντιθέτως πολὺτιμον συνδρομὴν καὶ πολυαχιδεῖς ἐκδοτικεῖς θὰ προσφέρει εἰς ταῦτα.

Μετὰ δύο μῆνας διὰ συγκληθῆ ἡ Γενικὴ Συνέλευσις τῶν μελῶν, ὅπως ἐκλέξῃ τὸ νέον Διοικητικὸν Συμβούλιον, ὅπερ θὰ εἶναι καὶ τὸ πρῶτον τακτικὸν ταῦτο, καθόσον τὸ νῦν φέρει τὸν τίτλον τῆς προσωρινότητος, κατὰ τὸ Καταστατικόν. Ἐπ' ἑνὶ τοῦ νέου Διοικητικοῦ Συμβουλίου θὰ τεθῆ ἐπὶ τοῦ νῦν τοιοῦτον ἢ μέγιστον γεννημένη ἐργασία, ὡς ἐπίσης καὶ ἡ εἰς τὸ στάδιον τῶν διαπραγματεύσεων εὐρισκομένη ἤδη τοιαύτη, ὡς ἡ ἐξέδρασις μεγάρου, ἡ ἐκδοσις τῶν μετοχῶν καὶ τοῦ περιοδικοῦ, ἡ συγκρότησις τῶν Παραρτημάτων κλπ. Πρὸς τοῦτο τὸ Δ. Συμβούλιον κρίνει ἀπαραίτητον νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν ἐκκλήσιν αὐτοῦ πρὸς ἀπαντας τοὺς ἐργάτας καὶ ὑποστηρικτάς τοῦ πνεύματος καὶ τῆς τέχνης, τὸν τύπον, τὸ θέατρον καὶ τὰ Σωματεῖα τῶν καλῶν Τεχνῶν, ὅπως μέχρι τοῦ χρόνου τῶν ἀρχαιολογικῶν πικνωδῶσιν τὰς τάξεις τοῦ Συλλόγου καὶ ἐπιστάσῃ τοῦτον δι' ὅλων αὐτῶν τῶν μέσων. ἵνα ἐπιτυχθῆ καὶ τοῦ νέου Δ. Συμβουλίου ἡ μᾶλλον ἐπιτυχὴς ἐκλογή, καὶ ὅλων τῶν εὐγενῶν αὐτοῦ ἰδαμικῶν ἢ πλῆθους παραγμάτων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9 Ἰανουαρίου 1925

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

ΣΗΜ.—Δι' ἀλληλογραφίαν καὶ πᾶσαν πληροφορίαν: Α. Παπαχρηστόπουλον, Γεν. Γραμματεῖα, Πειραιῶς 9

— Ἄν ἦμιον γυναῖκα σας, θὰ σὰς εἶχα δάλεϊ ἀπὸ καιρὸ φαρμάκι μὲς στὸ τοῦσί σας.

— Τότε μπορῶ κ' ἐγὼ νὰ σὰς πῶ, ὅτι σὲ μιὰ τέτοια περίπτωσι θάπνινα τὸ τοῦσί μὲ ὅλη μου τὴν καρδιά...!

Ἀδελφὴ: Ἐξῆ χρόνια τώρα ἀρροβωνισαμένοι καὶ ἀκόμη καμμιά πρόδρασις γάμου.

Ἀδελφός: Παρηγορήτου, Ἐὐα, πᾶς μ' αὐτὸν τὸν τρόπο, ἡ διάρκεια τοῦ γάμου μας θάναϊ βραχυτέρα.

ΜΕΤ' ΟΛΙΓΑΣ ΗΜΕΡΑΣ ΚΥΚΛΟΦΕΙ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Γ. ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥ
ΣΤΟΑ ΦΕΞΗ 22
ΓΑΛΛΙΚΑ ΜΕΤΑΞΩΤΑ
MAROCAINE CHARMEUSE
Grobe de Chine κ.λ.π.
Εἰς τιμὰς πρωτοφανεῖς
Ἐξετάσατε τὰς τιμὰς τῶν ἄλλων καταστημάτων, θὰ εὕρητε διαφορὰν 40%.

ΑΔΕΛΦΟΙ
ΧΑΤΖΗΠΑΡΑΣΚΕΥΑ
Υφάσματα Νεωτερισμοῦ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ ΚΑΒΑΛΑ
Βενιζέλου 8 Βενιζέλου 13/15

ΠΡΟΤΥΠΟΝ
ΝΟΜΙΚΟΝ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟΝ
ΔΙΟΝ. Ι. ΧΡΙΣΤΑΚΟΥ
Ὁδὸς Πειραιῶς 1 Β' (Ὁμόνοια)
Ἡ τελευταία κατάρτισις Κύκλου θεολογικῶν καὶ τμηματικῶν ἐξετάσεων. Καθ' ἐκαστὴν μεθοδικὴ διδασκαλία καὶ ἐξέτασις

Τὰ γλουκά σας
Τοὺς ζουραμπιέδες σας
Τὶς Τούρτες σας
Τὶς Πιάστες σας
Εἰς τὸ ΑΘΗΝΑΪΚΟΝ
ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΟΝ
29—Πανεπιστημίου—29

ΠΡΟΣΕΞΑΤΕ!
Διὰ τὸ συμφέρον σας.
Ἐπισκεφθῆτε τὸ καλλιτεχνικὸν κατάστημα ὑποδηματοποιίας
ΠΟΛΕΜΟΣ
Ν. ΣΑΡΡΗ
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ 8

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΟΡΚΟΝΙΚΗΤΑΣ
ΔΕΡΜΑΤΙΚΑ ΣΥΦΙΛΙΔΙΚΑ
ΑΜΕΣΟΣ ΘΕΡΑΠΕΙΑ
ὉΔΟΣ ΒΟΥΛΑΓΑΡΗ 10
ΑΘΗΝΑΙ

ΟΙΚΟΣ Κ. ΖΑΝΗΝ
ΙΔΡΥΘΕΙΣ ΤΩ 1912
ΕΙΔΗ ΝΕΩΤΕΡΙΣΜΟΥ
ΑΘΗΝΑΙ - ΒΟΥΛΗΣ 31

ΠΩΛΗΣΙΣ ΧΟΝΔΡΙΚΗ & ΛΙΑΝΙΚΗ
ΜΕΓΑΛΗ ΣΥΛΛΟΓΗ ΚΑΛΤΣΩΝ
ΜΑΝΔΗΛΙΑ — ΦΑΝΕΛΕΣ — ΧΑΣΕΔΕΣ — ΤΡΑΠΕΖΟΜΑΝΔΗΛΑ
ΠΡΟΣΟΨΙΑ — ΚΟΥΒΕΡΤΕΣ — ΧΕΙΡΟΚΤΙΑ — ΑΔΙΑΒΡΟΧΑ
ΦΟΥΡΕΣ — ΛΑΙΜΟΔΕΤΑΙ — CALÇONS — CACHE — CORSETS

ΜΕΓΑ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ ΥΠΟΚΑΜΙΣΩΝ
ΖΗΤΗΣΑΤΕ ΑΠΟ ΟΛΑ ΤΑ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΑ
ΤΟ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑ ΤΟΥ ΑΝΑΤΟΛ ΦΡΑΝΣ "ΘΑ'Ι'Σ."

Η ΚΟΚΚΟΤΑ ΤΟΥ ΒΙΚΤΟΡ ΜΑΡΓΚΕΡΙΤΤ

ΕΝΤΟΣ ΟΛΙΓΩΝ ΗΜΕΡΩΝ ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ
ΤΟ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑ ΤΟΥ
ΒΙΚΤΩΡ ΜΑΡΓΚΕΡΙΤΤ
(VICTOR MARGUERITTE)

Η
Κ Ο Κ Κ Ο Τ Α

Ο
Κ
Κ
Ο
Τ
Α

Κ
Ο
Κ
Ο
Τ
Α

Κ Ο Κ Κ Ο Τ Α

(LA PROSTITUÉE)
ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ Κ. ΛΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΡΓΩΝ ΑΝΩΤΕΡΩΝ ΤΗΣ **ΓΚΑΡΣΟΝ**
ΕΚΔΟΣΙΣ "ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ,, ΠΡΟΑΣΤΕΙΟΥ 3

Ἐπειδὴ θὰ ἐκδοθοῦν ὠρισμένα ἀντίτυπα, τὰ ὁποῖα σχεδὸν ἔχουν προπωληθῆ, οἱ θέλοντες νὰ ἀποκτήσουν τὸ ἀνωτέρω ἀριστοῦργημα ἄς ἐγγραφοῦν ἐγκαίρως πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ βιβλίου των.

Ἐγγραφαὶ καθ' ἐκάστην εἰς τὰ γραφεῖα τῆς Ἑταιρίας (Προαστείου 3)

ΕΓΓΡΑΦΑΙ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΩΣ ΕΙΣ ΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ

Γ. ΧΑΤΖΗΓΕΩΡΓΑΚΗΣ
1-ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ-1
(ΠΛΑΤΕΙΑ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ)
Πωλὼ καὶ ἐνοικίω οἰκίας, οἰκόπεδα,
καταστήματα παντὸς εἶδους καὶ πάντα-
χοῦ ἔχω μεγάλην ποιότητα

Πλουσιωτάτη συλλογὴ
Υποδημάτων πολυτελείας
ΕΤΟΙΜΩΝ ΕΙΣ ΤΟ ΣΥΜΠΑΝ
Σταδίου 46Α

ΠΑΝΟΣ ΘΕΟΔΩΡΙΑΝΟΣ
Ο ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΗΣ
ΕΜΠΟΡΟΡΡΑΠΤΗΣ
ΕΥΣΥΝΕΙΔΗΣΙΑ ΕΙΣ ΟΛΑ
Μοναδικὸς σὲ γούστο
καὶ σὲ φήμη
6 Πειραιῶς 6
Ἀθήναι

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΝ ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΕΥΑΓ. ΓΙΑΝΝΙΝΗ & ΝΙΚ. ΛΙΑΚΟΠΟΥΛΟΥ
3-Ὁδὸς Προαστείου-3-(Ἀθήναι)

ΧΑΡΤΟΠΩΛΕΙΟΝ
ΓΡΑΦΟΜΗΧΑΝΑΙ
ΠΛΗΡΗΣ ΑΝΕΦΟΔΙΑΣΜΟΣ
ΕΙΔΗ ΔΙΑ ΔΩΡΑ
ΑΝΤΙΓΡΑΦΑ - ΕΚΜΑΘΗΣΙΣ
Ἐργαστήριον Ἑπισκευῆς
Γραφομηχανῶν κλπ.
ΑΔΕΛΦΟΙ
Ν. ΣΦΑΚΙΑΝΟΥ
ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ 11

Θάλεια Ρώτα **HAUTE COUTURE** ΝΙΚΟΛΑΪΜΟΥ 9

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ "ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ,,
ΕΚΔΟΘΕΝΤΑ ΕΡΓΑ

1. ΑΝΤΡΕΪΒΦ ΚΑΙ ΓΚΟΡΚΙ Ο ΕΠΙΧΑΡΤΑΤΗΣ ΚΗ' Ο ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΟΥΧΟΣ	ΔΡ.	10	
2. ΧΡΙΣΤΟΦ. ΣΜΙΘ ΓΕΝΟΒΕΑ			ΔΡ. 10
3. ΑΝΑΤΟΛ. ΦΡΑΝΣ ΣΑΤΣ			ΔΡ. 12
4. ΕΔΟΥΑΡΔΟΥ ΡΟΝΤ. ΣΙΩΠΗ (ὕπο ἐκτύπωσιν) ΔΕΜΕΝΟΝ	ΔΡ.	25	ΔΑΕΤΟΝ
5. ΑΗΜΗΤΡΗ ΜΠΟΓΡΗ Ο ΙΑΤΡΟΣ ΜΑΥΡΙΑΣ (ὕπο ἐκτύπωσιν)			ΔΡ. 20
6. ΒΙΚΤΩΡ ΜΑΡΓΚΕΡΙΤΤ Η ΚΟΚΚΟΤΑ (ὕπο ἐκτύπωσιν)			ΔΡ. 12
(LA PROSTITUÉE (τόμος I) ΔΕΜΕΝ)	ΔΡ.	25	ΔΑΕΤΟΝ
(II)		25	ΔΡ. 20

Ἀποστέλλονται ἐλεύθερα ταχυδρομικῶν

ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΠΡΟΑΣΤΕΙΟΥ 3

Η ΚΟΚΚΟΤΑ ΕΙΝΑΙ ΕΡΓΟΝ ΠΟΥ ΘΑ ΑΦΙΣΗ

ΖΩΝΑΙ - ΚΟΡΣΕΔΕΣ
Α. ΚΛΑΒΕΡΙ

Είναι χρησιμοποιείται δια τας Κυ-
ρίας τας ενδιαφερομένης δια την
κομάρτητα και την υγείαν των.

Δοκιμάσατέ τους εις τὰ ΕΙΔΙΚΑ
ΣΑΛΟΝΙΑ του ΝΕΟΥ υποκατα-
στήματος των ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΩΝ
Α. ΚΛΑΒΕΡΙ των Παρισίων.

3 οδός Προσοτείου 3

N. ΧΙΟΝΗΣ & ΣΙΑ

Τὰ τελευταία Παρισιά
Μοδέλα.

Υφάσματα και ελαστικά
ἐκλεκτής ποιότητος

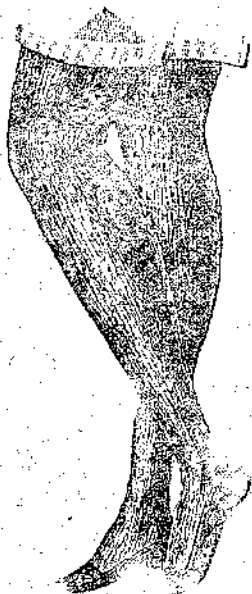
ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΕΛΕΙΑ

Τιμαὶ ἀσυγκρίσιμοι.

ΕΠΟΧΗΝ ΕΙΝΑΙ Η ΜΕΓΑΛΕΙΤΕΡΑ ΕΠΙΤΥΧΙΑ ΤΟΥ V. MARGUERITE

Bertini

Η ΤΕΛΕΙΟΤΕΡΑ
ΚΑΙ ΑΝΩΤΕΡΑ
ΟΔΩΝ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΕΙΩΝ
ΚΑΛΤΣΩΝ

ΧΡΩΜΑΤΑ DERNIER CRI
ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΗ ΠΩΛΗΣΙΣ
ΛΙΑΝΙΚΩΣ ΚΑΙ ΧΟΝΔΡΙΚΩΣ
ΕΙΣ ΤΗΝ
ΑΠΟΘΗΚΗΝ ΨΙΛΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΕΙΔΩΝ ΠΟΛΥΤΕΛΕΙΑΣ
ΝΤΙΝΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΟΥ & ΣΙΑ

5 — ΠΛΑΤΕΙΑ ΚΑΠΝΙΚΑΡΕΑΣ — 5